

Keiteleen kunta

TALOUSARVIO 2024

TALOUSSUUNNITELMA
2024–2026

**Keiteleen
kunnanhallitus
4.12.2023 § 184**

**Keiteleen valtuusto
18.12.2023 § 57**

Sisällysluettelo

KATSAUS TALOUSARVIOVUOTEEN 2024	1
KEITELEEN KUNNAN TALOUDELLISET NÄKYMÄT	8
TALOUSARVION 2024 VALTIONOSUUDET (€)	8
TALOUSARVION 2024 VEROTULOT (1000 €)	8
LAINAT	8
TALOUDEN TASAPAINO	8
TYTÄRYHTEISÖJEN TAVOITTEET VUODELLE 2024	9
KIINTEISTO OY NILAKANRANTA TULOSLASKELMA 2024	10
TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2024	11
TULOSLASKELMA VESI- JA VIEMÄRILAITOS 2024	12
TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMA 2024	13
TOIMIELIMET 2024	14
TULOSALUEET 2024	16
TALOUSSUUNNITELMA, TULOSLASKELMA 2024–2026	20
10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	26
11 TARKASTUSLAUTAKUNTA	27
12 VALTUUSTO	29
15 KUNNANHALLITUS	31
180 RUOKAPALVELU	42
30 SIVISTYSLAUTAKUNTA	43
300 PERUSKOULUTUS	43
30 SIVISTYSLAUTAKUNTA	46
320 MUUT KOULUTUSPALVELUT	46
30 SIVISTYSLAUTAKUNTA	49
330 KIRJASTOPALVELUT	49
350 LIIKUNTATOIMI	52
250 NUORISOTOIMI	55
370 VARHAISKASVATUS	58
40 KUNNANHALLITUS	61
400 TEKNISET PALVELUT	61
50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	63
500 (5010) RAKENNUSVALVONTA	63
50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	65
500 (5020) YMPÄRISTÖNSUOJELU	65
90 KUNNANHALLITUS	67
900 VESILAITOS	67
90 KUNNANHALLITUS	69
910 VIEMÄRILAITOS	69

KATSAUS TALOUSARVIOVUOTEEN 2024

Kunnanjohtajan katsaus

Kuntakentän tähän mennessä suurin muutos on ollut vuoden 2023 teemana. Kuntien rahoituksen kapeneminen ja tehtävien terävöittäminen hyvinvointialueuudistuksen myötä ovat muokanneet kuntakenttää.

Muutokset ovat tämän valtuustokauden läpileikkaava teema. Hyvinvointialueuudistus on tuonut Keiteleelle haasteen peruspalveluiden sosiaali- ja perusterveydenhuollon osalta, kun palveluiden tuottamista tarkastellaan uudella tavalla. Tämä on aiheuttanut palveluiden piiriin pääsyssä hankaluutta; saavutettavuus on ollut uhattuna. Kunnanhallitus on reagoinut tilanteeseen.

Kuntalaisen hyvinvointi on kuntien tärkein tavoite, joka on kirjattu kuntalain 1 §:ään. Kuntien laaja tehtäväkenttä takaa jatkossakin monipuolisen alustan, jossa asukkaiden hyvinvointia edistetään. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökohdat ovat korostuneet entisestään, kun kuntiin jää elinvoimaan ja elinkeinoihin liittyvät kokonaisuudet sekä sivistys ja kulttuuri ja tekninen toimiala.

Rahoitus ei kohtele kaikkia kuntia hyvin: tulosverotuksestamme ja valtionosuuksistamme on leikattu roimasti ja vuoden 2025 alusta lukien muutos tulee olemaan entistäkin suurempi – Keiteleellä tämä näkyy niin että tulopohjaa on vahvistettava ja menoja on entistäkin suuremmalla seulalla harimoitava. Valtion rahoitukseen emme voi enää nojata. Talousarvion vuodelle 2024 olemme saaneet johtoryhmän kanssa juuri ja juuri tasapainoiseksi.

Hyvinvointialueen aloitettua kunnan henkilökunnan määrä on noin 60 henkilöä. Tästä suurin osa on sivistyksen (perusopetus ja varhaiskasvatus) toimialalla. Lisäksi kunnassa on toinen selkeämpi kokonaisuus tekninen toimiala ja elinkeinot. Lisäksi Työ- ja elinkeinopalveluiden uudistus v. 2025 tulee lisäämään kuntien lakisääteisiä tehtäviä.

Suuret investoinnit tulevat koettelemaan talouttamme pidemmällä aikavälillä (Teollisuustien rakentaminen ja Viitasaarentien kunnostus). Urheilukentän suorituspaikkojen kunnostus saatiin valmiiksi vuonna 2023 ja avajaisten myötä jäi hyvä fiilis! Keiteleellähän on panostettu muutenkin kovasti liikunnan ja hyvinvoinnin tukemiseen mm. kaikki liikuntapalvelut ovat kunnassa ilmaisia. Myös monta muuta pienempää investointia tehdään. Kunnan markkinointiin ja viestintään internetsivujen muodossa panostetaan vuonna 2024, kilpailutusta on valmisteltu jo vuonna 2023. Viestinnässä korostetaan erityisesti positiivisuutta; sekä kunnan sisällä että ulkopuolelle viestittäessä!

Keitele on ollut pitkään vahva puuteollisuuden kunta. Tulevaisuutemme tarvitsee kuitenkin vahvistusta ja tämän vuoksi kunta on tehnyt vuonna 2023 maanhankintaa sekä kaavoitusta teollisuusalueelle. Vuosikymmenen kestävä, historiallinen kärkihankkeemme *Teollisuusalueen kehittäminen* tulee vahvistamaan tarvitsemaamme kasvua ja sen myötä työpaikkojen ja elinvoiman luomista. Vuosi 2023 on näyttäytynyt myös väkiluvun kannalta erityisenä vuotena; olemme saaneet väkiluvun laskun kääntymään hienoiseen nousuun. Toivon mukaan sama suuntaus jatkuu.

Hyvinvointialueen rahoitus on myös niukka ja leikkauksia on tulossa. Kiinteistöjämme vuokrataan Hyvinvointialueelle, mutta muutoksia voi olla luvassa. Pyrimme reagoimaan mahdollisiin muutoksiin ennakoiden.

Vuosi 2024 on kaiken kaikkiaan tiukan taloudenpidon vuosi, mutta usko tulevaan ja parempiin aikoihin taloudenkin osalta on Keiteleellä vahva. Yhteistyö ja kunnan edunvalvonta korostuvat vaikeina vuosina, joten yhdessä tekemistä ja Keitele-henkeä tarvitaan!

Toivotan kaikille hyvää uutta vuotta 2024!

Emilia Savolainen
kunnanjohtaja

Talouden kehitysnäkymät

Valtiovarainministeriön 9.10.2023 julkistamassa taloudellisessa katsauksessa (65/2023) esitetään vuosien 2023–2025 taloudellista kehitystä koskeva ennuste. Ennusteen mukaan hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Suomen talous ei kasvakaan vuonna 2023 edellisvuodesta. Tuotanto kasvoi hyvää vauhtia vielä alkuvuoden 2023, mutta nyt merkit viittaavat siihen, että talouden kysyntä ja tuotanto supistuvat ainakin vuoden jälkipuoliskon ajan.

Myös muualla Euroopassa hintojen ja korkojen nousu ovat lähes pysäyttäneet talouskasvun. Erityisesti Saksan talous on ollut ongelmissa.

Kysynnän odotetaan kuitenkin piristyvän niin Suomessa kuin maailmantaloudessa ensi vuonna, kun korkojen nousu pysähtyy, hintojen nousu hidastuu alle palkankorotusten, ja kotitalouksien ostovoima kääntyy kasvuun. Investointinäkymät ovat valoisaat, vaikka tänä ja ensi vuonna asuntorakentaminen väheneekin rajusti. Energiasiirtymään liittyviä investointisuunnitelmia on ennätyskellisen paljon. Tuotannon kasvu nopeutuukin ja vuonna 2024 BKT kasvaa 1,2 prosenttia ja 1,8 prosenttia vuonna 2025.

Kuluttajahintojen nousu on selvästi hidastunut viime vuoden lopun huipusta. Erityisesti inflaatiota on hidastanut energian hinnan lasku, mutta hintojen nousu on hidastunut myös muuten. Alkuvuonna inflaatiota on pitänyt yllä palvelut ja ruuan hinta sekä asuntoluottojen korot. Inflaation hidastuminen jatkuu myös loppuvuonna, mikä kohentaa kotitalouksien ostovoimaa. Yksityisen kulutuksen hintojen nousun arvioidaan hidastuvan vuoden 2023 ennustetusta 6,2 prosentista 2,2 prosenttiin vuonna 2024 ja 1,7 prosenttiin vuonna 2025.

Alkuvuoden jatkunut työllisyyden kasvu on taittunut kesällä ja lievä lasku jatkuu loppuvuonna. Heikoin työllisyystilanne on rakentamisessa. Työllisyyden lasku jää kuitenkin lyhytaikaiseksi ja työllisyys kasvaa uudelleen jo ensi vuonna. Vuoteen 2025 mennessä 15-64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,3 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7 prosenttiin. Avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt huipusta selvästi, mutta niitä on edelleen varsin paljon.

Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja hallituksen päättämistä sopeutustoimista huolimatta kasvaa yli kolmen prosentin vuosina 2024 ja 2025. Reaalitalouden heikkous yhdistettynä kustannusten nopeaan nousuun iskee julkiseen talouteen kuluvana vuonna toden teolla. Heikentynyt työllisyystilanne ja hidas yksityisen kulutuksen kasvu hidastavat lisäksi verotulojen kasvua. Julkisyhteisöjen alijäämä supistuu hieman ennustejakson loppua kohden, kun talouskasvu kiihtyy ja hallituksen toimet alkavat purra.

Sopeutustoimista huolimatta julkinen velkasuhde kasvaa hiljalleen ennustejaksolla ja julkisen talouden tilanne on kokonaisuutena heikko. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikääntyminen, sekä kasvavat velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla jatkossakin ja velkasuhde kasvaa lähes 82 prosenttiin vuonna 2027. Päivitetty kestävyysvajearvio on 3,0 % suhteessa BKT:een, eli noin 10 mrd. euroa v. 2027.

Valtionhallinnon, kuntahallinnon ja hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämä on syvä, edelleen yli 14 miljardia euroa vuonna 2027. Velkasuhteen kasvun pysäyttäminen edellyttää erityisesti valtionhallinnon ja hyvinvointialueiden alijäämien supistamista. Valtiovarainministeriön ennusteessa on mukana hallitusohjelmasta ne toimet, jotka ovat mukana julkisen talouden suunnitelmassa tai vuoden 2024 talousarvioesityksessä. Tämä on hieman yli puolet 6 miljardin suunnitellusta sopeutuskokonaisuudesta.

Keskeiset ennusteluvut suunnittelukaudelle 2024–2025

	2020	2021	2022	2023**	2024**	2025**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	238	251	269	282	291	303
Palvelut, määrän muutos, %	-2,9	4,3	3,2	1,9	1,2	1,6
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-1,5	2,0	-1,3	-4,0	0,4	2,2
Työn tuottavuus, muutos, %	0,2	1,4	0,7	-0,2	1,2	1,3
Työlliset, muutos, %	-1,5	2,4	2,5	0,3	0,1	0,6
Työllisyysaste (15–64-vuotiaat), %	70,7	72,3	73,8	73,8	73,8	74,3
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	75,2	76,6	78,1	78,2	78,3	78,9
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,8	7,1	7,2	7,0
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,3	2,2	7,1	6,2	2,2	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %	1,9	2,4	2,4	4,3	3,5	3,3
Vaihtotase, mrd. euroa	1,3	1,0	-9,8	-3,8	-3,4	-4,1
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	0,5	0,4	-3,6	-1,4	-1,2	-1,3
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,5	0,3	3,5	3,6	3,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	-0,2	-0,1	1,7	3,1	3,2	3,2
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:hen, %	57,2	55,7	53,4	54,7	54,7	54,6
Veroaste, suhteessa BKT:hen, %	41,8	43,1	42,9	41,7	40,8	40,6
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,6	-2,9	-0,8	-2,4	-3,2	-3,4
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,5	-3,2	-1,6	-3,3	-3,4	-4,2
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	74,7	72,5	72,9	74,2	76,8	78,9
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	52,4	51,3	52,7	54,3	56,4	58,4

Lähde: Taloudellinen katsaus, syksy 2023. Valtiovarainministeriö 9.10.2023

Kuntatalous

Valtion vuoden 2024 talousarvioesityksen antamisen yhteydessä 9.10.2023 julkaistiin myös Kuntatalousohjelma vuosille 2024–2027 (VM:n julkaisuja 2023:70).

Kuntatalousohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa sekä kuntien mahdollisuuksia selvittää peruspalvelujen järjestämisestä valtion talousarvioesityksen mukaisella rahoituksella ja päätetyillä toimenpiteillä. Kuntatalousohjelman painopiste on kuntatalouden kehitysnäkymien ja hallituksen kuntatalouteen vaikuttavien toimenpiteiden tarkastelussa. Ohjelma kattaa koko vaalikauden. Valmistelussa on huomioitu hallitusohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden vaikutukset kuntatalouteen siltä osin kuin toimenpiteet sisältyvät valtion talousarvioesitykseen vuodelle 2024 tai julkisen talouden suunnitelmaan vuosille 2025–2027. Osa hallituksen valmistelemien toimenpiteiden vaikutuksista tarkentuu vasta toimenpiteiden valmistelun edetessä ja huomioidaan myöhemmin hallituskauden aikana valmisteltavissa kuntatalousohjelmissa.

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos heikkeni vuonna 2022 hieman suhteessa kahteen aiempaan vuoteen, mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos pohjautuu työllisyyden ja talouden hyvään kehitykseen ja siitä seuranneeseen verotulojen kasvuun. Kuntatalouden luvut paranivat viime vuonna merkittävästi myös kertaluonteisilla tekijöillä, kuten sote-kiinteistöjen myynneistä saaduilla tuloilla sekä Helsingin kaupungin liikenneliikelaituksen yhtiöittämisellä.

Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli Manner-Suomessa 13, kun vuonna 2021 negatiivinen vuosikate oli yhdeksällä kunnalla. Kuntien yhteenlaskettu lainakanta laski hieman edellisestä vuodesta. Velan kasvun hidastumiseen vaikuttivat merkittävästi kuntien tekemät omaisuuden myynnit, jotka vähensivät lainanottotarvetta.

Vuosi 2023 on ollut kuntataloudessa historiallinen, sillä sote-uudistus tuli voimaan vuoden alusta ja kavensi kuntien tehtäväkenttää. Uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia sekä kuntien toimintaan että talouteen. Uudistuksen vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntien käyttötalouteen, jossa tulojen ja menojen taso ja rakenne muuttuivat merkittävästi tehtävien siirryttyä hyvinvointialueille sekä rahoituksen siirryttyä valtiolle. Kuluva vuosi on kuntataloudessa monin paikoin vaikeasti tulkittava soteuudistuksen aiheuttaminen suurien muutosprosenttien vuoksi. Väestön ikääntyminen ja työikäisen väestön määrän vähentyminen vaikuttavat kuntien talouteen edelleen heikentävästi esimerkiksi verotulojen kehityksen kautta. Kuntatalouden keskeiset tunnusluvut, kuten tilikauden tulos ja toiminnan ja investointien rahavirta, ovat kuntatalouden kehitysarvion mukaan kuluvana vuonna vahvoja, mikä johtuu pitkälti sote-uudistukseen liittyvästä verohännästä. Käännös heikompaan on kuitenkin edessä, kun alkuvuoden suotuisa tulokehitys hiipuu talouskasvun vaimenemisen vuoksi ja kuntien saamat poikkeuksellisen suuret verohännät poistuvat. Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa sopeutuspainetta tuleville vuosille. Kunnallisveroprosenttiin kohdistuu nousupainetta kaikissa kuntakoryhmissä vuosina 2024–2027, mutta koko maan tasolla kunnallisveron laskennallinen korotuspaine pysyy ennusteen mukaan suhteellisen maltillisella.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä väestön ikääntymisestä aiheutuva merkittävä menojen kasvupaine poistui kuntataloudesta. Kuntataloudessa vallitsee kuitenkin edelleen tulojen ja menojen välillä rakenteellinen epätasapaino, joka uhkaa syventyä lähivuosina ilman uusia toimenpiteitä. Kunnilla on tehtäväkentän supistuttua aiempaa vähemmän mahdollisuuksia menosopeutukseen, joten sopeutuspainetta kohdistuu aiempaa enemmän veroprosenttien korotukseen. Kuntien välinen eriytyminen näkyy entistä enemmän myös kuntakentän näkymien ja tulevaisuudenhaasteiden eriytymisinä.

Kuntatalouden kehitysarvion mukaan vuosikate riittää kattamaan poistot tulevina vuosina, mutta ei riitä nettoinvestointeihin. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027. Kuntatalouden suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat noin 3 prosenttia vuonna 2024. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

TE-palveluiden siirto kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta laajentaa kuntien tehtäväkenttää ja kasvattaa kuntatalouden toimintamenoja vajaalla 900 miljoonalla eurolla vuonna 2025. Myös valtionosuudet kasvavat voimakkaasti, kun työ- ja elinkeinopalveluiden myötä kunnille siirtyvät palveluiden järjestämisen kustannukset sekä uudistuksesta aiheutuva kasvu kuntien etuusmenoissa kompensoidaan kunnille valtionosuuksien kautta. Uudistuksen myötä kuntien henkilöstömäärä kasvaa noin neljällä tuhannella henkilötyövuodella, mikä näkyy vuonna 2025 etenkin henkilöstömenojen voimakkaana kasvuna.

Kunnilla on merkittäviä investointitarpeita muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Kuntatalouden lainakanta jatkaa kasvuaan vuosina 2024–2027, mutta kasvuvauhti hidastuu viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna. Kuntatalouden lainakanta kasvaa tarkastelujakson lopulla 24,2 mrd. euroon.

Toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan olevan vuonna 2023 vahva lähes kaikissa kuntakokoryhmissä aikaisempien vuosien verohäntien takia. Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee vuonna 2024 kaikissa kuntakokoryhmissä, kun sote-uudistuksen verohännät poistuvat ja valtionosuuksiin tehdään sote-uudistuksen siirtolaskelman tarkentumisen edellyttämä vähennys takautuvasti vuodelta 2023. Vuosina 2025–2027 toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee edelleen maltillisesti, mutta kuntakokoryhmittäinen vaihtelu on suurta. Veropohjan heikkeneminen voi muodostaa uhkan varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä, jos väestöennusteen mukainen kehitys jatkuu ennustetun kaltaisena. Myös niiden kuntien lukumäärä, joiden taseessa on kertynyttä alijäämää, kasvaa kehyskauden loppua kohden.

Kuntien valtionosuudet laskevat ensi vuonna 9,0 prosenttia. Kuntien valtionosuuksia pienennetään sote-siirtolaskelman tarkentumisen seurauksena. Lisäksi hallituksen valtionosuuksiin kohdistama yhden prosenttiyksikön indeksijarru hidastaa valtionosuuksien kehitystä. Kuntien valtionosuuksien kasvu jää tarkasteluvuosina varsin maltilliseksi lukuun ottamatta vuotta 2025, josta alkaen kuntien valtionosuuksissa huomioidaan kunnille siirtyvät vastuut TE-palvelutehtävien ja työttömyysetuuksien rahoituksesta.

Vuonna 2023 kuntatalouden lainoista siirtyi yli 5 mrd. euroa pois sote-uudistuksen myötä. Kuntatalouden lainakanta jatkaa kasvuaan vuosina 2024–2027, mutta kasvuvauhti hidastuu viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna. Kuntatalouden lainakanta kasvaa tarkastelujakson lopulla 24,2 mrd. euroon.

Kuntatalouden kehitys vuoteen 2027 kuntien kirjanpidon mukaan. (Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelma, syksy 2023)

Tuloksen muodostuminen	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1. Toimintakate	-33,7	-13,2	-13,5	-14,8	-15,4	-16,0
2. Verotulot	26,9	14,6	13,9	14,2	14,7	15,3
3. Valtionosuudet, käyttötalous	10,8	3,7	3,4	4,3	4,5	4,6
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
5. Vuosikate	4,3	5,3	3,8	3,7	3,8	3,9
6. Poistot	-3,2	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3
7. Satunnaiset erät, netto	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	1,3	2,4	0,9	0,7	0,7	0,7
Rahoitus						
9. Vuosikate	4,3	5,3	3,8	3,7	3,8	3,9
10. Satunnaiset erät	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,9	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
12. Tulorahoitus, netto	3,5	4,7	3,2	3,1	3,2	3,3
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5,9	-4,9	-5,1	-5,3	-5,5	-5,7
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	2,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
15. Investoinnit, netto	-3,7	-3,9	-4,1	-4,3	-4,5	-4,7
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	-0,2	0,8	-0,9	-1,2	-1,3	-1,4
17. Lainakanta	24,7	19,0	19,9	21,2	22,6	24,2
18. Kassavarat	8,8	8,7	8,8	9,0	9,1	9,2
19. Nettovelka (lainat – kassavarat)	15,9	10,3	11,1	12,3	13,5	14,9

Lähteet: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus, syksy 2023 sekä Kuntatalousohjelma vuosille 2024–2027.

KEITELEEN KUNNAN TALOUDELLISET NÄKYMÄT

Keiteleen kuntastrategian tavoitteena on tasapainoinen kuntatalous. Taseeseen kertynyt kumulatiivinen alijäämä on saatu katettua ja taseeseen on kertynyt ylijäämää 552 000 euroa.

Vuoden 2023 aikana kunnan taloustilanne on kiristynyt valtionosuusmuutosten vuoksi. Lokakuun toteumatilanteen perusteella vuoden 2023 talousarvion toteuma uhkaa painua negatiiviseksi.

Vuosi 2024 on tämän hetken tietojen mukaan valtionosuuksien osalta positiivinen eli valtionosuuksia kertyy enemmän kuin vuonna 2023.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kaikkien kuntien kunnallisveroprosenttia alennettiin 12,64 prosenttiyksiköllä vuoden 2022 veroprosentista ja kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennettiin kolmasosalla. Vuodesta 2024 lähtien kunnilla on mahdollisuus korottaa veroprosenttejaan. Talouden tasapainon säilyttämiseksi Keiteleen kunnan on varauduttava tekemään muutoksia tuloveroprosenttiin jo vuonna 2025.

Kunnan tulee aktiivisesti kartoittaa erilaisia tulonlähteitä toiminnan edellytysten varmistamiseksi.

TALOUSARVION 2024 VALTIONOSUUEDET (€)

Vuonna 2022 valtionosuuksia käyttötalouteen kertyi tilinpäätöksen mukaan 8,57 milj. euroa, vuoden 2023 talousarviossa valtionosuuksia on 0,71 milj. euroa ja vuonna 2024 valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 1,1 milj. euroa.

TALOUSARVION 2024 VEROTULOT (1000 €)

	tp 2022	ta2023	ta2024
Kunnan tulovero	6 155	2 885	2 720
Kiinteistövero	513	610	610
Osuus yhteisöverosta	1 460	1 510	1 510
Yhteensä	8 129	5 005	4 840

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton ennustekehikon pohjalta.

LAINAT

Lainamäärän arvioidaan kasvavan noin 1500 000 euroa.

TALouden TASAPAINO

Kuntalain taloutta koskevia säännöksiä on muutettu 1.5.2015 voimaan tulleessa uudessa kuntalaissa (410/2015). Muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja

talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu niin, että alijäämä tulee kattaa määrääjässä eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovutaan ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Keiteleen kunnan taseessa oli vuoden 2022 lopussa ylijäämää noin 552 000 euroa. Vuoden 2023 talousarvion toteuman perusteella ei ylijäämää arvioidaan kertyvän. Vuoden 2024 talousarvioesitys on 4 722 euroa ylijäämäinen.

Tämänhetkisen tiedon valossa taloustilanne jatkuu haastavana myös suunnitelmavuosin, joten mahdollisiin veronkorotuksiin tulee varautua jo vuonna 2025.

TYTÄRYHTEISÖJEN TAVOITTEET VUODELLE 2024

Merkittävin Keiteleen kuntakonserniin kuuluva tytäryhteisö on Kiinteistö Oy Nilakanranta, jonka kunta omistaa 100 %:sti.

Vuodelle 2024 Kiinteistö Oy Nilakanrannalle asetetaan seuraavat tavoitteet:

- Yhtiön asuntojen käyttöaste 92 %
- Vuokrataso ei saa ylittää Tilastokeskuksen määrittelemää vuokrien keskitasoa
- Asuntokannan kunnostusta jatketaan suunnitelman mukaisesti

KIINTEISTO OY NILAKANRANTA TULOSLASKELMA 2024**Kiinteistö Oy Nilakanranta**

Y-tunnus 1862619-1

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Ero%
Kiinteistön tuotot				
Vastikkeet	-1 043	-1 075	-1 075	0,0
Vuokrat	681 263	685 981	658 164	-4,1
Käyttökorvaukset	35 125	41 995	36 855	-12,2
Luottotappiot ja muut oikaisuerät	1 363			
Kiinteistön tuotot yhteensä	716 709	726 901	693 944	-4,5
Kiinteistön hoitokulut				
Henkilöstökulut	-1 066			
Henkilöstösivukulut	-130			
Hallintopalvelut	-39 468	-46 338	-46 487	0,3
Käyttö- ja huoltopalvelut	-87 635	-100 630	-97 320	-3,3
Lämmitys	-139 656	-161 900	-155 400	-4,0
Vesi ja jätevesi	-41 663	-44 200	-43 800	-0,9
Sähkö	-35 181	-44 100	-36 300	-17,7
Jätehuolto	-18 643	-17 550	-19 280	9,9
Vakuutukset	-19 144	-13 950	-14 550	4,3
Vuokrat	-6 882	-6 998	-7 048	0,7
Kiinteistövero	-15 230	-15 021	-14 400	-4,1
Korjaukset	-21 973	-148 760	-134 350	-9,7
Muut hoitokulut	-7 171	-12 510	-10 900	-12,9
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-433 843	-611 957	-579 835	-5,2
KÄYTTÖKATE/HOITOKATE	282 866	114 944	114 109	-0,7
Poistot				
Rakennuksista	-236 526	-142 000	-146 000	2,8
Koneista ja kalustosta	-1 773	-1 300	-1 500	15,4
Poistot yhteensä	-238 299	-143 300	-147 500	2,9
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	953			
Korkokulut	-40 196	-41 038	-100 783	145,6
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-39 243	-41 038	-100 783	145,6
VOITTO ENNEN SAT.ERIÄ, VARAUKSIA JA VEROJA	5 324	-69 394	-134 174	
Asuinalovaraukset	-5 300	0	0	
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	24	-69 394	-134 174	
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	24	-69 394	-134 174	

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2024

	TP 2022	TA+MUUT. 2023	KH	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	1 574 714	732 884	759 100	3,6
MAKSUTUOTOT	785 595	61 000	41 000	-32,8
TUET JA AVUSTUKSET	375 786	366 307	216 368	-40,9
MUUT TOIMINTATUOTOT	620 523	841 601	825 867	-1,9
TOIMINTATUOTOT	3 356 618	2 001 792	1 842 335	-8,0
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-6 124 808	-3 159 030	-3 198 220	1,2
PALKAT JA PALKKIOT	-4 729 663	-2 484 810	-2 520 110	1,4
HENKILÖSIVUKULUT	-1 395 146	-674 220	-678 110	0,6
ELÄKEKULUT	-1 178 285	-558 840	-560 800	0,4
MUUT	-216 861	-115 380	-117 310	1,7
HENKILÖSIVUKULUT				
PALVELUJEN OSTOT	-11 380 745	-3 348 524	-2 797 828	-16,4
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-459 943	-158 450	-676 445	326,9
AVUSTUKSET	-690 729	-234 600	-251 540	7,2
MUUT TOIMINTAKULUT	-375 311	-261 600	-291 750	11,5
TOIMINTAKULUT	-19 031 536	-7 162 204	-7 215 783	0,7
TOIMINTAKATE	-15 674 918	-5 160 412	-5 373 448	4,1
VEROTULOT	8 129 411	5 005 000	4 840 000	-3,3
VALTIONOSUUDET	8 570 357	717 000	1 134 000	58,2
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	14 497	3 000	3 000	0,0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	240 119	253 500	241 000	-4,9
KORKOKULUT	-37 329	-70 750	-150 000	112,0
MUUT RAHOITUSKULUT	-12 807	-500	0	-100,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	204 480	185 250	94 000	-49,3
VUOSIKATE	1 229 331	746 838	694 552	-7,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-773 310	-655 500	-689 830	5,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-773 310	-655 500	-689 830	5,2
SATUNNAISET ERÄT				
SATUNNAISET KULUT	-4 500	0	0	
SATUNNAISET ERÄT	-4 500	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	451 521	91 338	4 722	-94,8
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	451 521	91 338	4 722	-94,8

TUOSLASKELMA VESI- JA VIEMÄRILAITOS 2024

	TP 2022	TA+MUUT. 2023	KH 2024	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	445 487	440 084	477 700	8,5
MAKSUTUOTOT	0	0	0	
TOIMINTATUOTOT	445 487	440 084	477 700	8,5
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-15 546	-22 460	-12 300	-45,2
PALKAT JA PALKKIOT	0	-10 240	-10 100	-1,4
HENKILÖSIVUKULUT	-15 546	-12 220	-2 200	-82,0
ELÄKEKULUT	-15 546	-11 740	-1 720	-85,3
MUUT	0	-480	-480	0,0
HENKILÖSIVUKULUT				
PALVELUJEN OSTOT	-317 061	-301 170	-254 550	-15,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 054	-50	-73 500	146 900,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 781	-1 800	-1 400	-22,2
TOIMINTAKULUT	-339 442	-325 480	-341 750	5,0
TOIMINTAKATE	106 046	114 604	135 950	18,6
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
MUUT RAHOITUSKULUT	-12 006	0	0	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-12 006	0	0	
VUOSIKATE	94 040	114 604	135 950	18,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-113 873	-106 500	-134 500	26,3
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-113 873	-106 500	-134 500	26,3
TILIKAUDEN TULOS	-19 834	8 104	1 450	-82,1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-19 834	8 104	1 450	-82,1

TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMA 2024

	TP 2022	TA+MUUT. 2023	KH 2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
VUOSIKATE	1 229 331	746 838	694 552
SATUNNAISET ERÄT	-4 500	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-430	0	0
	1 224 401	746 838	694 552
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
INVESTOINTIMENOT	-935 551	-1 125 000	-1 942 000
RAHOITUSOSUUDET			374 000
INVESTOINTIMENOIHIIN PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	78 000	0	60 000
	-857 551	-1 125 000	-1 508 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	366 850	-378 162	-813 448
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	22 804	0	22 804
	22 804		22 804
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-150 000	0	1 500 000
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-1 145 485	0	0
	-1 295 485	0	0
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	-497 287	0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET			
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-34 193	0	0
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	3 702	0	0
SAAMISTEN MUUTOS	121 353	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	1 469 037	0	0
	1 559 900	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-210 068	0	1 522 804
RAHAVAROJEN MUUTOS	156 782	-378 162	
RAHAVARAT	31.12.	1 608 954	
	1.1.	1 452 173	
			156 782

TOIMIELIMET 2024

10 KESKUSVAALILTK	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	4 938	2 500	5 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-6 438	-5 540	-10 030
Toimintakate (Netto)	-1 500	-3 040	-5 030
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 438	-5 540	-10 030

11 TARKASTUSLTK	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-16 921	-12 110	-14 620
Toimintakate (Netto)	-16 921	-12 110	-14 620
Tehtävän kokonaiskustannukset	-16 921	-12 110	-14 620

12 VALTUUSTO	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-19 955	-18 170	-25 850
Toimintakate (Netto)	-19 955	-18 170	-25 850
Tehtävän kokonaiskustannukset	-19 955	-18 170	-25 850

15 KUNNANHALLITUS	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	1 015 147	1 063 058	1 100 467
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-2 564 307	-2 252 851	-2 358 247
Toimintakate (Netto)	-1 549 160	-1 189 793	-1 257 780
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-429 228	-416 200	-376 700
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 993 535	-2 669 051	-2 734 947

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	411 015	437 150	242 168
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-4 130 586	-4 267 230	-4 352 070
Toimintakate (Netto)	-3 719 570	-3 830 080	-4 109 902
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-155 327	-132 800	-178 630
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 285 913	-4 400 030	-4 530 700

50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	17 160	59 000	17 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-136 000	-280 823	-113 216
Toimintakate (Netto)	-118 840	-221 823	-96 216
Tehtävän kokonaiskustannukset	-136 000	-280 823	-113 216
90 VESI JA VIEMÄRILAITOS	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	445 487	440 084	477 700
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-339 442	-325 480	-341 750
Toimintakate (Netto)	106 046	114 604	135 950
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-113 873	-106 500	-134 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-453 315	-431 980	-476 250
RAPORTTI YHTEENSÄ	TP 2022	TA 2023	LTK 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	1 893 747	2 001 792	1 842 335
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-7 213 649	-7 162 204	-7 215 783
Toimintakate (Netto)	-5 319 901	-5 160 412	-5 373 448
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-698 429	-655 500	-689 830
Tehtävän kokonaiskustannukset	-7 912 077	-7 817 704	-7 905 613

TULOSALUEET 2024

100 VAALIT	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	4 938	2 500	5 000
Toimintamenot	-6 438	-5 540	-10 030
Toimintakate (Netto)	-1 500	-3 040	-5 030
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 438	-5 540	-10 030

110 TILINTARKASTUS	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintamenot	-16 921	-12 110	-14 620
Toimintakate (Netto)	-16 921	-12 110	-14 620
Tehtävän kokonaiskustannukset	-16 921	-12 110	-14 620

112 VALTUUSTO	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintamenot	-19 955	-18 170	-25 850
Toimintakate (Netto)	-19 955	-18 170	-25 850
Tehtävän kokonaiskustannukset	-19 955	-18 170	-25 850

120 KESKUSHALLINTO	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	290 875	321 920	385 620
Toimintamenot	-1 326 053	-1 303 920	-1 474 100
Toimintakate (Netto)	-1 035 178	-982 000	-1 088 480
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-194 504	-32 700	-71 900
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 520 557	-1 336 620	-1 546 000

180 RUOKAPALVELU	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	477 772	63 000	74 000
Toimintamenot	-402 005	-125 480	-86 910
Toimintakate (Netto)	75 767	-62 480	-12 910
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-26 405	-28 500	-26 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-428 410	-153 980	-113 410

300 PERUSKOULUTUS	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	268 249	155 900	132 456
Toimintamenot	-2 601 524	-2 649 690	-2 765 090
Toimintakate (Netto)	-2 333 276	-2 493 790	-2 632 634
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-90 351	-89 200	-95 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 691 876	-2 738 890	-2 860 590

320 MUUT KOULUTUSPALVELUT	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintamenot	-82 364	-90 550	-92 230
Toimintakate (Netto)	-82 364	-90 550	-92 230
Tehtävän kokonaiskustannukset	-82 364	-90 550	-92 230

330 KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	4 750	1 750	1 500
Toimintamenot	-268 567	-293 640	-265 850
Toimintakate (Netto)	-263 818	-291 890	-264 350
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-20 239	-18 400	-22 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-288 807	-312 040	-288 350

350 LIIKUNTATOIMI	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	6 456	11 600	12 000
Toimintamenot	-151 763	-163 100	-190 450
Toimintakate (Netto)	-145 307	-151 500	-178 450
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-30 160	-14 900	-45 400
Tehtävän kokonaiskustannukset	-181 923	-178 000	-235 850

360 NUORISOTOIMI	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	21 360	20 500	20 300
Toimintamenot	-71 131	-73 160	-66 900
Toimintakate (Netto)	-49 771	-52 660	-46 600
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-1 653	0	-1 230
Tehtävän kokonaiskustannukset	-72 784	-73 160	-68 130

370 VARHAISKASVATUS	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	110 201	247 400	75 912
Toimintamenot	-955 235	-997 090	-971 550
Toimintakate (Netto)	-845 034	-749 690	-895 638
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-12 923	-10 300	-14 000
Tehtävän kokonaiskustannukset	-968 158	-1 007 390	-985 550

400 TEKNISET PALVELUT	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	176 551	678 138	640 847
Toimintamenot	-546 987	-823 451	-797 237
Toimintakate (Netto)	-370 435	-145 313	-156 390
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-196 167	-355 000	-265 000
Tehtävän kokonaiskustannukset	-743 154	-1 178 451	-1 062 237

500 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖ	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	17 160	59 000	17 000
Toimintamenot	-136 000	-280 823	-113 216
Toimintakate (Netto)	-118 840	-221 823	-96 216
Tehtävän kokonaiskustannukset	-136 000	-280 823	-113 216

900 VESILAITOS	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	226 029	222 184	240 500
Toimintamenot	-169 448	-162 630	-164 900
Toimintakate (Netto)	56 581	59 554	75 600
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-55 394	-49 500	-70 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-224 842	-212 130	-235 400

910 VIEMÄRILAITOS	TP 2022	TA 2023	KH 2024
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	219 458	217 900	237 200
Toimintamenot	-169 994	-162 850	-176 850
Toimintakate (Netto)	49 464	55 050	60 350
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-58 480	-57 000	-64 000
Tehtävän kokonaiskustannukset	-228 474	-219 850	-240 850

RAPORTTI	TP 2022	TA 2023	KH 2024
YHTEENSÄ			
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	1 823 799	2 001 792	1 842 335
Toimintamenot	-6 924 386	-7 162 204	-7 215 783
Toimintakate (Netto)	-5 100 588	-5 160 412	-5 373 448
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-686 277	-655 500	-676 530
Tehtävän kokonaiskustannukset	-7 610 663	-7 817 704	-7 892 313

TALOUSSUUNNITELMA, TUOSLASKELMA 2024–2026

	TP 2022	TA 2023	KH 2024	TA 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	3 356 618	2 001 792	1 842 335	1 950 000	1 950 000
TOIMINTAKULUT	-19 031 536	-7 162 204	-7 215 783	-7 300 000	-7 350 000
TOIMINTAKATE	-15 674 918	-5 160 412	-5 373 448	-5 350 000	-5 400 000
VEROTULOT	8 129 411	5 005 000	4 840 000	5 260 000	5 393 000
VALTIONOSUUDET	8 570 357	717 000	1 134 000	706 000	844 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	14 497	3 000	3 000	3 000	3 000
MUUT	240 119	253 500	241 000		
RAHOITUSTUOTOT				250 000	250 000
KORKOKULUT	-37 329	-70 750	-150 000	-175 000	-175 000
MUUT	-12 807	-500	0		
RAHOITUSKULUT				0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	204 480	185 250	94 000	78 000	78 000
VUOSIKATE	1 229 331	746 838	694 552	694 000	915 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-773 310	-655 500	-689 830	-690 000	-690 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-773 310	-655 500	-689 830	-690 000	-690 000
SATUNNAISET ERÄT					
SATUNNAISET KULUT	-4 500	0	0		
SATUNNAISET ERÄT	-4 500	0	0		
TILIKAUDEN TULOS	451 521	91 338	4 722	4 000	225 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	451 521	91 338	4 722	4 000	225 000

KEITELEEN KUNNAN INVESTOINTIOHJELMA 2024
JA INVESTOINTISUUNNITELMA 2025–2027

Kiinteistöt	TAE24			TS25	TS26	TS27	Selite
	Menot	Tulot	Netto				
Kiinteistöjen osto	90	60	30	90	90	90	Painopiste rakennettavan teollisuusmaan hankinnassa.
Päiväkodin nappirakennuksen lunastaminen	72	0	72	0	0	0	Leasing-sopimus päiväkodin lisärakennuksen osalta päättyy 2024 ja tuolloin rakennus tulee joko lunastaa, jatkaa sopimusta tai palauttaa.
Varastorakennuksen rakentaminen	150	0	150	0	0	0	Lämpimän varastorakennuksen rakentaminen kaluston säilytystä varten.
Terveyskeskuksen korjaukset	20	0	20	20	0	0	Terveyskeskuksen kiinteistökorjaukset ja selvitykset.
Wanhan Meijerin lämmitysjärjestelmän muutos	70	24,5	45,5	0	0	0	Öljylämmityksen korvaaminen lämpöpumppujärjestelmällä. Mahdollinen avustus 35 %. Toteutus joka tapauksessa.
Terveyskeskuksen jäähdytys	0	0	0	50	0	0	Siirretään kunnanviraston entinen Chiller-laite terveyskeskukselle
Kohdistamaton korjausraha	50	0	50	50	50	50	Yllättävien kiinteistökorjausten kustannusvaraus ja suunnitteluvaraus vuoden 2023 investointien valmistelua varten.
Päiväkoti Ankkurinapin kunnostaminen	20	0	20	20	20	20	PTS-ehdotuksen mukaisten korjausten suorittaminen.
Ankkurinapin piha-alueen viihtyisyyden parantaminen	15	0	15	0	0	0	Ulkokatoksen rakentaminen ja ulkovalaistuksen lisääminen.

NYK Lukitusjärjestelmien päivitykset	70	0	70	0	0	0	Koulun avainhallinta- järjestelmien päivittämiset sähköiseen toiminta- ympäristöön. Huomioidaan rakennuksissa suoritettavat tutkimukset.
Urheilupuisto	0	0	0	40	0	0	Pukuhuonetilojen saneeraus ja esteettömyyden parantaminen.
NYK korjaukset	50	0	50	50	50	50	PST-ehdotuksen mukaiset korjaukset
Esi-3.lk oppilastyöpisteet	15	0	15	0	0	0	
Kirjaston korjaukset	20	0	20	20	20	20	PST-ehdotuksen mukaiset korjaukset
Kirjaston lehtisalin kaapit	20	0	20	0	0	0	Lehtisaliin aikakausilehtikaapit, sanomalehtikaapit sekä ilmaisjakeluiden hyllykkö.
Ystävydenpuiston kehittäminen	20	0	20	15	15	0	Entiselle Salen tontille sijoitettava skeittiramppi ja alueen toiminnallisuuden kehittäminen.
Kiinteistöselvitykset	30	0	30	0	0	0	Kuntotutkimukset/ selvitykset kiinteistöille. Koulun tutkimukset.
Kiinteistöt yhteensä	712	84,5	627,5	355	245	230	

Kadut ja yleiset alueet	TAE24			TS25	TS26	TS27	Selite
	Menot	Tulot	Netto				
Liikenneväylät, peruskorjaus	100	0	100	100	100	100	Erillisen suunnitelman mukaan.
Asfaltointi	20	0	20	20	20	20	Vuosittain tehtävä, Päälystysvuorossa Äyräpäätie.
Viitasaarentien peruskorjaus	300	0	300	100	0	0	Viitasaarentien peruskorjaus korjaussuunnitelman mukaisesti.
Katu- ja aluevalaistusten uusiminen	15	0	15	15	15	15	Monimetalli- ja elohopeavalaitusten uusiminen LED-valaistukseksi.
Satamapalveluiden kehittäminen	50	0	50	15	0	0	Vuosittain rantautumispaikkojen kehittäminen. Laitureiden korjaaminen /uusiminen.
Taajaman liikennemerkkien uusinta	15	0	15	15	0	0	Vaiheittain toteutettava liikennemerkkien uusiminen.
Sähköautojen latauspisteet	30	0	30	0	0	0	Sähköautojen latauspisteiden asennus, kirjastolle, koululle, kunnantoinmistolle sekä terveyskeskukselle.
Teollisuusalueen kehittäminen	30	0	30	0	0	0	Asemakaavan päivittäminen ja Uuden teollisuustien linjauksen suunnittelu, jolla mahdollistetaan teollisuusalueen tonttitarjonnan lisääminen sekä liikennejärjestelmien kehittäminen.

Uuden teollisuustien rakentaminen	500	350	150	1500	400	0	Uuden teollisuustien rakentaminen asemakaavoituksen valmistumisen ja tiealueen kunnan hallintaa siirtymisen jälkeen.
Kadut ja yleiset alueet yhteensä	1060	350	710	1765	535	135	

Vesilaitos	TAE24			TS25	TS26	TS27	Selite
	Menot	Tulot	Netto				
Vesitornin saneeraus	0	0	0	0	50	200	Vesitornin saneeraus / alavesisäiliön rakentaminen suunnitelmavuosille.
Verkoston saneeraus	20	0	20	20	20	20	Vuosittainen varaus, toteutetaan pääasiassa katuremonttien yhteydessä.
Varautuminen	10	0	10	0	0	0	Kameravalvonta vedenkäsittelylaitoksille.
Etäluettavat vesimittarit	25	0	25	25	0	0	Etäluettaviin vesimittareiden vaiheittainen asennus.
Kohdistamaton korjausraha	30	0	30	30	30	30	Yllättävien korjauksien kustannusvaraus ja suunnitteluvaraus vuoden 2025 investointien valmistelua varten. Yhteinen vesi- ja viemäriulaitokselle.
Vesilaitos yhteensä	85	0	85	75	100	250	

Viemärlaitos	TAE24			TS25	TS26	TS27	Selite
	Menot	Tulot	Netto				
JV-puhdistamon laiteusinnat	15	0	15	15	15	15	Ph-mittaus, Taajuusmuuttajan uusinta ilmastukseen vuonna 2024.
Aurinkopaneeleiden asennus jätevedenpuhdistamolle	30	0	30	0	0	0	Aurinkopaneeleiden asennus jätevedenpuhdistamon katolle.
JV-puhdistamon / pumppaamoiden saneeraus	0	0	0	0	50	50	Suunnittelu vuodella 2026, Kustannusarvio ja aikataulu täsmentyvät suunnittelun yhteydessä.
Viemärisaneeraus	10	0	10	20	10	10	Tarvittavat saneeraukset infran ylläpitoon. (verkoston uusimiset, sujutukset, kaivojen uusimiset, pumppaamot yms)
Viemärlaitos yhteensä	55	0	55	35	75	75	
Vesihuoltolaitos yhteensä	140	0	140	110	175	325	
Järjestelmäpäivitykset	TAE24			TS25	TS26	TS27	
Kotisivujen uudistaminen	30	0	30	0	0	0	Kunnan kotisivujen käytettävyyden, ulkoasun ja saavutettavuuden parantaminen.
Järjestelmäpäivitykset yhteensä	30	0	30	0	0	0	
Investoinnit yhteensä	TAE24			TS25	TS26	TS27	
	Menot	Tulot	Netto				
1 000 €	1942	434,5	1507,5	2155	855	440	

10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

100 VAALIT

1. PERUSTEHTÄVÄ

Keskusvaalilautakunnan tulee toimittaa ne tehtävät, mitkä sille vaalilain mukaan erikseen kuuluvat.

Tammikuussa 2024 ja mahdollisesti myös helmikuussa järjestettävässä presidentinvaalissa keskusvaalilautakunnan tulee huolehtia ennakkoäänestyksen toimittamisesta sekä ennakkoäänien ja kirjeäänien tarkastamisesta.

Kesäkuussa 2024 toimitettavissa europarlamenttivaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtävät ovat samat kuin presidentinvaalissa.

Varsinaisen vaalipäivän äänestyksen toimittamisesta huolehtii vaalilautakunta.

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

VAALIT	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	4 938	2 500	5 000	5 000	5 000
Toimintakulut	-6 438	-5 540	-10 030	-10 030	-10 030
Toimintakate	-1 500	-3 040	-5 030	-5 030	-5 030
Poistot		0	0	0	0
Asukkaita	2028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-1	-1	-2	-2	-2

11 TARKASTUSLAUTAKUNTA

110 TILINTARKASTUS

1. PERUSTEHTÄVÄ

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämistä varten.

Lautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioi kunnallisten palvelujen onnistumista palvelujen käyttäjien odotuksiin ja tarpeisiin nähden.

Lautakunnan tulee seurata talouden tasapainoa.

Lautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Lautakunnan tulee valmistella kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Lautakunta saattaa arviointisuunnitelman kunnanhallitukselle ja valtuustolle tiedoksi.

Lautakunta esittää arviointikertomuksen vuosittain valtuustolle hyväksyttäväksi.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

Tavoitteet – mitä tavoitellaan	Toimenpiteet – miten tavoitteeseen päästään
Kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen.	Yhteistyö tilintarkastajan kanssa, kunnan taloustilanteen seuranta ja viranhaltijoiden, työntekijöiden sekä palvelujen käyttäjien kuuleminen.
Valtuuston asettamien tavoitteiden arviointi kunnan toimintastrategia huomioon ottaen ja kuntalaisten palvelujen tarve.	Arviointisuunnitelman laatiminen, suunnitelman toteutumisen seuranta.
Talouden tasapainon seuranta ja sen vaatimat toimenpiteet.	Talouden tasapainon seuranta, mahdollisen alijäämän kattamisen seuranta.
Työohjelman mukainen toiminnan ja talouden arviointi.	Työohjelman toteuttaminen. Hyvinvointialueen muutosten vaikutusten seuranta Keiteleen kunnalle ja kuntalaisille.

Suoritetaan lautakunnan itsearviointi	Itsearviointi tiedoksi vuosittain arviointikertomukseen / kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle.
Sidonnaisuusilmoitusten saaminen kaikilta, joita ilmoitusvelvollisuus koskee.	Ilmoitusten kerääminen, niiden toimittaminen valtuuston tietoon ja kunnan kotisivuille.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Hyvinvointialueuudistuksen takia sosiaalitoimen tarkastukset siirtyvät kokonaan pois, joka on iso osa talouden ja palvelujen saatavuuden kannalta. Tämä vaikuttaa tarkastuksen palveluihin vuonna 2024.

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

TILINTARKASTUS	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-16 921	-12 110	- 14 620	- 14 620	- 14 620
Toimintakate	-16 921	-12 110	-14 620	-14 620	-14 620
Poistot					
Asukkaita	2028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-8	-6	-7	-7	-7

12 VALTUUSTO

115 VALTUUSTO

1. PERUSTEHTÄVÄ

Valtuusto on kunnan asukkaiden valitsema kunnan ylin toimielin. Valtuusto käyttää kunnan päätösvaltaa, jollei ole toisin säädetty. Kunnan ylin poliittinen päätösvalta kuuluu valtuustolle.

Valtuustolla on kokonaisvastuu kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon. Valtuutettujen, kuten muidenkin luottamustehtäviin valittavien vaalikelpoisuudesta, asemasta ja toimivallasta säädetään kuntalaissa.

Kuntalaki painottaa valtuuston roolia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kunnan toiminnan pitkäntähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 Kuntalainen

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
<i>Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen</i>	Taloudellisten resurssien oikea kohdentaminen

2.2 Elinvoima

- Positiivisen kuntakuvan edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
<i>Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen</i>	Talouden tasapainotilan seuranta osavuosisraporttien avulla.
<i>Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen</i>	Strateginen maanhankinta Toimitilojen mahdollistaminen

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-
VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

VALTUUSTO	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-19 955	-18 170	-25 850	-25 850	-25 850
Toimintakate	-19 955	-18 170	-25 850	-25 850	-25 850
Poistot		0	0	0	0
		0			
Asukkaita	2 028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-10	-9	-13	-13	-13

15 KUNNANHALLITUS

120 KESKUSHALLINTO

1. PERUSTEHTÄVÄ

Kunnanhallitus on kunnan keskeisin toimielin. Sen tehtävänä on johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta.

Kunnanhallitus vastaa

- kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta
- valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
- kunnan toiminnan yhteensovittamisesta
- kunnan toiminnan omistajaohjauksesta

Lisäksi kunnanhallituksen lakisääteisenä tehtävänä on

- valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
- edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta
- huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Tarkemmin hallituksen toimi- ja päätösvalta määritellään valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

Varautumis- ja poikkeusolojen suunnitelmien arviointi valtuustokausi 2021–2025

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Henkilö- ja materiaali varauksien tarkistaminen vuosittain	Q3/2022, Q3/2023, Q3/2024, Q3/2025 Henkilövarauksien huomioimien rekryissä Henkilövarauksien päivittäminen ja muutokset puolustusvoimille
Palvelunostosopimuksien jatkuvuus	Palvelunostosopimuksissa huomioidaan jatkuvuusnäkökulma
Varautumis- ja poikkeusolojen suunnitelmien päivitys	Q1-Q4/2024 suunnitelmien päivitys
Harjoitukset	Osallistutaan mikäli järjestetään

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 **Kuntalainen**

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
<i>Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen</i>	Otetaan käyttöön Ennakkovaikutusten arviointi -menettely
Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen	Erilaiset kuntalaistilaisuudet Osallistavan budjetoinnin valmistelu
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa	Toimintaedellytysten luominen yhdistyksille Keiteleen elinvoimaisuuden kehittäminen -hanke

2.2 **Elinvoima**

- Positiivisen kuntakuvan edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Viestinnän aktiivisuus ja oikeellisuus
Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen	Erilaisten tulolähteiden aktiivinen kartoitus (esim. vuokraustoiminta)
Tuki monipuoliseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen	Teollisuusalueen kehittäminen Yritysten toimintaedellytysten edistäminen

2.3 **Kestävyys**

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen	Vastuullinen metsänhoito Luontoselvitys

Joukkoliikenne

ELY-keskuksen ja kunnan vastuulla on toimialueensa joukkoliikenteen suunnittelu ja järjestäminen siten kuin EU:n palvelusopimusasetus, liikennepalvelulaki ja julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö edellyttävät.

ELY-keskukset huolehtivat osaltaan joukkoliikennepalveluiden saatavuudesta ja luovat edellytykset joukkoliikenteen toimivuudelle ja sujuvuudelle. Joukkoliikenteen järjestämistä säätelevät EU:n asetus rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä kansallinen joukkoliikennelaki.

ELY-keskukset määrittelevät joukkoliikenteen tavoitteellisen palvelutason yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa, hankkivat liikennepalveluja ja myöntävät reitti- ja kutsujoukkoliikennelupia. ELY-keskukset hoitavat myös joukkoliikenteen valtion rahoitukseen liittyviä tehtäviä.

ELY-keskuksen ja kunnan välinen yhteistyösopimus henkilökuljetusten järjestämisestä, joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmästä ja joukkoliikenteen kustannusten jakamisesta on tullut voimaan 1.6.2020. Vuosittain hyväksytään rahoitussuunnitelma ajokaudelle

2.1

Kuntalainen

- *Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen*
- *Asumistarpeisiin vastaaminen*
- *Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen*
- *Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa*

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
<i>Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen</i>	Palvelutasotavoitteen mukaisten joukkoliikenneyhteyksien kehittäminen olemassa olevien resurssien puitteissa Kunnan sisäisen liikenteen kehittäminen

MAASEUTUELINKEINOT

Tukipalvelut

1. PERUSTEHTÄVÄ

Keiteleen ja Pielaveden kunnat sekä Kiuruveden kaupunki ovat muodostaneet 1.1.2012 alkaen maaseutuhallinnon yhteistoiminta- alueen, jossa järjestäjäkuntana toimii Kiuruveden kaupunki. Yhteistoiminta- alueen nimeksi on vakiintunut Luoteis-Savon maaseutupalvelut. Yhteistoimintasopimusta on päivitetty syksyllä 2020 ja 1.1.2021 alkaen Luoteis-Savon tehtävänä on ollut yksinomaan maataloushallinnon ja viranomaistehtävien palvelujen tuottaminen ja viranomaistehtävistä huolehtiminen.

Maaseudun tukihallintoyksikkö tuottaa ja turvaa toimintaedellytykset lähipalveluina maataloustukijärjestelmän kuntakohtaiseen hoitamiseen, maaseutuväestön tarvitsemiin hallinnonalaan liittyviin palveluihin, sekä maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluviin muihin viranomaistehtäviin yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa. Tukihallintoyksikkö huolehtii toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa.

Maaseudun tukihallintoyksikkö ohjaa ja opastaa hyödyntämään tukijärjestelmien tarjoamat mahdollisuudet täysimääräisesti. Tavoitteena on ylläpitää alueella aktiivinen maataloustuotanto sekä elävä maaseutu.

Toimintakautena 2024 tukihallintoyksikön jaettavat kustannukset jaetaan yhteistoiminta-alueen kuntien kesken 1.7.2023 tukea hakeneiden tilojen suhteessa. Tukea hakeneita tiloja vuonna 2023 oli Kiuruvedellä 355, Pielavedellä 169 ja Keiteleellä 63 kappaletta, yhteensä 587 kappaletta.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Kuntalainen*

- *Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen*
- *Asumistarpeisiin vastaaminen*
- *Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen*
- *Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa*

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Maatalousyrittäjille tarjotaan maataloushallinnon palveluiden hyvä saatavuus, laadukkuus ja henkilökohtainen palvelu.	Tukihallintoyksiköllä on yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa oma toimipiste viljelijöiden asiointia varten. Aukioloajat vaihtelevat kunnittain. Keiteleen toimipiste on auki tukien hakuun tai ilmoitusten jättämiseen liittyvinä sesonkiaikoina ennakoon ilmoitettavina ajankohtina ja muina aikoina ajanvarauksella. Puhelimitse ja sähköpostitse maataloushallinnon palvelut ovat saatavissa lähes poikkeuksetta virka-aikana.

<p>Täytetään maksajavirastosopimuksen mukaiset vaatimukset ja veloitteet sekä huolehditaan maataloushallinnon muiden viranomaistehtävien, kuten hukkakaura- ja petovahinkotarkastusten suorittamisesta.</p>	<p>Järjestetään viljelijöille keväällä 2024 kertaavaa koulutusta CAP27- rahoituskauden uusien tukijärjestelmien tukiehtoja ja muutoksia. Toimitaan koulutusten järjestämisessä mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden yt-alueiden sekä tuottaja- ja neuvontaorganisaatioiden kanssa.</p> <p>Vastaanotetaan ja käsitellään tukihakemukset viivytyksettä ja suoritetaan tukimaksut valtakunnallisessa aikataulussa. Täytetään maksajavirastosopimuksen mukaiset vaatimukset ja veloitteet.</p>

2.2

Elinvoima

- Positiivisen kuntakuva edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
<p>Maatalouden ja ympäröivän maaseudun toimeliaana ja elävänä pysyminen ottaen huomioon sekä maataloustuotannon ja että maaseutumaiseman hoitoon liittyvät näkökohdat. Viljelty ja hoidettu maaseutumaisema on elävän maaseudun positiivinen tavaramerkki.</p>	<p>Käytettävissä olevien maataloustukijärjestelmien tehokkaaseen hyödyntämiseen tähtäävä tiedotus ja koulutus, myös ympäristöhoitosopimukset huomioon ottaen.</p>
<p>Luoteis-Savon maaseutupalveluissa työskentelee osaava, motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö, jonka mitoitus täyttää Ruokaviraston tehtävien eriyttämisen edellyttämät vaatimukset, sekä on työn määrän suhteen mitoitukseltaan riittävä.</p>	<p>Määrä- ja väliaikaisesti täytettyinä olevat virat on täytetty vakinaisesti vuoden 2023 aikana.</p> <p>Vuoden 2024 aikana puretaan henkilöstövajeen aikana kertyneitä työajan ylituntisaldoja ja vuosilomia.</p> <p>Henkilöstön osaamista, työssä viihtymistä ja jaksamista ylläpidetään ja kehitetään muun muassa työtä ja vastuualueita jakamalla.</p>

2.3

Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Maataloustukijärjestelmien tehokas hyödyntäminen tavoitteena kannattava maataloustuotanto sekä monipuolinen ja monimuotoinen maatalousympäristö, joka hoidetaan tukiehtojen mukaisesti ja jonka ylläpidossa otetaan huomioon ympäristö- ja ilmastonäkökohdat.	Käytettävissä olevien maataloustukijärjestelmien tehokkaaseen hyödyntämiseen tähtäävä tiedotus ja koulutus, myös ympäristöhoitosopimukset huomioon ottaen.

3.

KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) velvoittaa kuntaa vastaamaan alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuiksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla

Maksajavirastosopimuksen mukaisesti kunta on velvollinen järjestämään viljelijätukihakuun liittyviä koulutuksia alueen viljelijöille. Koulutukset järjestetään mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä ELY-keskuksen, MTK- Pohjois-Savon, Pohjois-Savon muiden yhteistoiminta-alueiden sekä alueen neuvontaorganisaatioiden ja -yritysten kanssa.

Maataloustukihakemusten erittämiskaavojen määrittämä käsittelyprosessi vaatii maksajavirastosopimuksen mukaisesti vähintään neljä virkasuhteessa olevaa viranomaista.

Keiteleen osuudeksi maataloustukihallinnon vuoden 2024 kustannuksista on budjetoitu noin 22 000 euroa.

ELINVOIMA- JA ELINKEINOTOIMINTA

Keiteleen kunta ja Kehitysytio SavoGrow Oy

1. PERUSTEHTÄVÄ

Elinvoimaisuuden kehittäminen on kunnan tärkein tehtävä. Tehtäväalueen tarkoituksena on edesauttaa yritysten kilpailukyvyyn kehittymistä, elinvoimaisten paikallisyhteisöjen ja vetovoimaisten asuin ympäristöjen rakentamista.

Kehittämissyhtiö SavoGrow toimii yritysten kilpailukyvyyn ja alueemme elinvoiman kehittämiseksi Keiteleellä, Pielavedellä, Rautalammilla, Suonenjoella, Tervossa ja Vesannolla. SavoGrow kokoaa yhteen omistajakuntiansa elinkeino- ja kehittämisresurssit, ja mahdollistaa ulkoisen rahoituksen hankkimisen kehittämistoimintaan. Yhtiö tekee yhdessä omistajakuntien kanssa alueen edunvalvontaa erityisesti elinkeino- ja yrityskehittämiseen liittyvissä asioissa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Kuntalainen*

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kuntalaisten osallisuus ja aktiivinen osallistuminen kunnan elinvoiman vahvistamiseen.	Keiteleen elinvoimaisuuden vahvistaminen -hankkeen toimenpiteillä (mm. tapahtumat, yritystietoiskut).
Uusia asukkaita kuntaan.	Tuomalla esiin / markkinoimalla puuteollisuuden työpaikkoja sekä kuntaa hyvänä ja turvallisenä asuinpaikkana. Kotouttamistoimilla (yhteistyössä SavoGrow) ja kv-rekryillä (yritysten vastuulla).
Elinvoimaa ja kuntalaisia koskevia vapaa-ajan, hyvinvoinnin & terveyden sekä osallisuuden konkreettisia toimenpiteitä (esim. ulkoilu- ja liikuntapaikat, erilaiset kampanjat, tapahtumat) toteutetaan aktiivisesti ja suunnitelmallisesti kunnan toimesta.	Kunta hakee toimenpiteiden toteuttamiseksi aktiivisesti ja suunnitelmallisesti ulkopuolista rahoitusta investointi- ja kehittämishankkeilla. Kunta osallistuu erilaisiin kampanjoihin (mm. Henkkarit kaikille) ja toteuttaa elinvoimaa lisääviä tapahtumia. Selvitetään kuituverkon mahdollisuuksia Keiteleellä.

2.2 Elinvoima

- Positiivisen kuntakuvan edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Teollisuusalueen kokonaisvaltainen kehittäminen ja kasvu; kehittämissuunnitelma 10 vuoden päähän.	Hankkeistamalla sekä kunnan omina toimenpiteinä (mm. kaavoitus ja maanhankinta) ja investointeina (mm. infran rakentaminen). Yritystoiminnan aktivoinnilla; olemassa olevien yritysten kasvu ja kehittyminen, uuden yritystoiminnan syntyminen.
Uutta yritys- ja liiketoimintaa sekä osaamista Keiteleelle erityisesti vihreän siirtymän ympärille.	Aktiivisella yrityskontaktoinnilla ja -neuvonnalla sekä yritysten kehittämis- ja investointirahoituksen hyödyntämisellä.
Keitele on Pohjois-Savon yrittäjätaloustalouden kehittäminen ja myös tulevaisuudessa.	Aktiivinen vuoropuhelu yritysten kanssa, yritysneuvonta. Avoin tiedonvälitys ja päätöksenteko. Elinvoimaryhmän toiminnan kehittäminen. Aloittavan yrityksen tuki.

2.3 Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Uutta yritystoimintaa vihreän siirtymän ympärille.	Teollisuusalueen kehittämishankkeen toimenpiteillä ja yritysneuvonnalla.
Konkreettisia toimenpiteitä ja edistysaskelia kaikilla osa-alueilla; kiertotalous, ympäristö- ja ilmastotyö, vihreä energia & puun mahdollisuudet, vastuullinen matkailu.	Osallistumalla aktiivisesti SavoGrown hanketoimintaan ja tuomalla niiden toimenpiteitä kuntaan/kuntalaisille. Kunnan omana hanketoimintana (mm. Keiteleen elinvoimaisuuden vahvistaminen -hanke). Sidosryhmätyö seudullisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti.
Puun mahdollisuuksien esille tuominen ja hyödyntäminen perustuen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen.	Elinvoimamuseon perustamisella. Puupolun ja Puutorin kehittämisellä. Pyrkimällä vahvistamaan puualan työvoiman saatavuutta ja kiinnostavuutta esim. hanketoiminnalla ja sidosryhmätyöllä.

KULTTUURI JA TAPAHTUMAT

1. PERUSTEHTÄVÄ

Kulttuuri on osa kasvamista, oppimista, kuntasuunnittelua, hyvinvointia, terveyttä ja kohtaamisia. Kunnan vastuulla on organisoida toimintaa, jolla tuetaan paikallista kulttuuritoimintaa ja toimijoita sekä vahvistetaan kunnan pito- ja vetovoimaa.

Vuoden 2024 aikana yleishallinto vastaa kulttuuritapahtumista ja retkistä sekä Elinvoimahanke järjestöyhteistyöstä.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Kuntalainen*

- *Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen*
- *Asumistarpeisiin vastaaminen*
- *Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen*
- *Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa*

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen	Kulttuuritoiminnassa kuntalaiset kohtaavat toisiaan. Varmistetaan että retkillä ja tapahtumissa on luontaisia hetkiä vuorovaikutukseen
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa	Järjestöille Elinvoimahankkeessa kehitettävän "Järjestä helposti"- mallin kehitystyöhön osallistuminen Järjestöjen vastikkeellisten avustusten kautta tuleva apu tapahtumien järjestämiseen Hyvinvointirukkasen toiminta

2.2 *Elinvoima*

- *Positiivisen kuntakuvan edistäminen*
- *Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen*
- *Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen*
- *Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen*
- *Tuki osaamisen kehittämiseen*
- *Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen*

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen	Valmistellaan palvelumalli (Keiteleen kulttuuri m25), joka vastaa kulttuurinpalveluiden tuottamiseen ja järjestöjen tukemiseen
Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen	Toimivat kulttuuripalvelut antavat mahdollisuuksia kuntalaisen mielekkääseen vapaa-aikaan

2.3 Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen	Keiteleen kulttuuri m25-mallin kehittäminen

YMPÄRISTÖTERVEYS

1. PERUSTEHTÄVÄ

Perustehtävänä on ehkäistä ennakolta elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvia terveysvaaroja ja -haittoja, poistaa olemassa olevia terveyshaittoja sekä edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia.

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Tervon kunta (isäntäkunta), Suonenjoen kaupunki, Rautalammin kunta, Vesannon kunta, Pielaveden kunta sekä Keiteleen kunta.

Palvelu ostetaan Tervon kunnalta

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

KESKUS- HALLINTO	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	290 875	291 920	385 620	385 620	385 620
Toimintakulut	-1 326 053	-1 268 600	-1 474 100	-1 474 100	-1 474 100
Toimintakate	-1 035 178	-976 680	-1 088 480	-1 088 480	-1 088 480
Poistot	-194 504	-32 700	-71 900	-71 900	-71 900
Asukkaita	2 028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-510	-465	-536	-536	-536

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Yrittäjyystävällisyys	-	3,31	-	-	-	-
Työpaikat Keitele,	878		983	983	983	983
Työllinen työvoima	773		738	738	738	738
Pendelöinti Keiteleelle, hlö	136					
Asukasmäärä, hlö	2 202	2 155	2 095	2 095	2 095	2 095
Työllisyysaste %	68,9		69,1	69,1	69,1	69,1
Työttömyys %		10,2	7,9	7,9	7,9	7,9
Teollisuustonttien ja toimitilojen tarjonta	0/0	0/0				

15 KUNNANHALLITUS

180 RUOKAPALVELU

1. PERUSTEHTÄVÄ

Keiteleen kunnan ruokapalvelu on ulkoistettu yksityiselle toimijalle sopimuksella vuoden 2024 loppuun saakka.

Palvelutavoitteet on määritelty sopimuksessa.

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

RUOKAPALVELU	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	477 772	255 500	74 000	74 000	74 000
Toimintakulut	-402 005	-208 980	-86 910	-86 910	-86 910
Toimintakate	75 767	46 520	-12 910	-12 910	-12 910
Poistot	-26 405	-28 500	-26 500	-26 500	-26 500
Asukkaita	2 028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-13	-22	-6	-6	-6

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

300 PERUSKOULUTUS

1. PERUSTEHTÄVÄ

Nilakan yhtenäiskoulu on inklusiivinen lähikoulu kaikille Keiteleen kunnan lapsille.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 Kuntalainen

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen	Kiusaamiseen ja poissaoloihin puuttuminen Työrauha Hyvinvoinnin vuosikellon toteuttaminen Kaikki ohjaa -periaatteen mukainen toiminta
Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen	Osallisuus on laatutyön lukuvuoden 2024-25 painopiste. Yhteiset tapahtumat vrt. Äimetty Areenan avajaiset 9/23

2.2 Elinvoima

- Positiivisen kuntakuvan edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen	UKK 3.0 mallin kehittäminen yhdessä SG kuntien kanssa Kuntaliiton Verkostoperuskoulu -hankkeessa. Vakanssitarkastelun seuraaminen ja päivittäminen.
Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen	Osallistava yhteisöllinen inklusiivinen lähikoulu Terveellisen oppimisympäristön turvaaminen Sometiimin jäsenen resurssointi kokeiluna kevät 2024
Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen	Tiimiorganisaation kehittäminen

	Suunnitelmallinen osaamisen kehittäminen esimerkiksi Pohjois-Savon OKKU- verkoston mallin mukaan (Kuopio hakee OKM rahoitusta Kehittäjä opettaja verkostoon, jossa Keitele on mukana).
--	--

2.3 Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen	Tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia hyödyntää puuta ja ymmärtää metsien ilmastovaikutusta Puun ja metsän hyödyntäminen oppimis-ympäristönä Kumppaneiden hyödyntäminen
Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen	Paikat kuntoon ja kunnossa- hankkeen jatkaminen

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

PERUSKOULUTUS	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	268 249	155 900	132 456	132 456	132 456
Toimintakulut	-2 601 524	-2 585 890	-2 765 090	-2 750 030	-2 750 030
Toimintakate	-2 333 276	-2 429 990	-2 632 634	-2 617 574	-2 617 574
Poistot	-90 351		-95 500	-95 500	-95 500
Asukkaita	2 028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-1 151	-1 158	-1 298	-1 298	-1 298

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Oppilasmäärä	166,5	157	167	167	167
joista esiopetusoppilaita	13	17	21	21	21
€ / oppilas netto	14 010	15 642	15 674	15 674	15 674
Keskimääräinen opetusryhmäkoko (jakotunnit huomioitu)					
Esiopetus	4,9	5,5	7,6	7,6	7,6
Esi-9 yleisopetus	11,0	10,6	11,0	11,1	11,1
Esi-9 yleis- ja esiopetus	8,5	8,2	8,6	8,6	8,6
Esi-9 esi-, erityis- ja tukioetus	8,4	8,1	8,5	8,5	8,5
Tuntikehys/viikko	459	432	447	447	447
Tuntikehys/oppilas/viikko	2,76	2,73	2,68	2,68	2,68
Kuljetusoppilaiden määrä	69	65	64	64	64
€/kuljetusoppilas	4 447	4 908	5 078	5 078	5 078
Aamu- ja iltapäivätoiminta					
€ netto/os.	2 235	2 586	2 372	2 372	2 372
Osallistujamäärä aamu	8,5	10	10	10	10
Osallistujamäärä ilta	18	17	16	16	16
Henkilöstömenot					
€/asukas	767	723	797	797	797
Opetushenkilöstön määrä	19	20	20	20	20
*resurssi säännöllisen työajan mukaan	19	20	20	20	20
Muun henkilöstön määrä	6	7	6	6	6
*resurssi säännöllisen työajan mukaan	6	7	6	6	6

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

320 MUUT KOULUTUSPALVELUT

1. PERUSTEHTÄVÄ

Kansalaisopisto (Pielavesi) ja musiikkiopisto (Viitasaari) palvelut ostetaan.

Kansalaisopisto tarjoaa monipuolisia oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuksia alueen väestölle. Eri-ikäisille suunnatun vetovoimaisen, laadukkaan ja monipuolisen opetuksen painopistealueina ovat keskeiset taideaineet, käden taidot ja liikunta.

Viitasaaren alueen musiikkiopisto antaa laadukasta opetusta muskari-ikäisistä lapsista aina musiikin ammattilaisiksi aikoville asti. Musiikkiopistossa järjestetään muun muassa soitin-, teoria- ja lauluopetusta. Lisäksi musiikkiopisto järjestää konsertteja ympäri vuoden.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

KANSALAIKOPISTO

2.1 *Kuntalainen*

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Monipuolisen vapaa-ajan mahdollistaminen	Monipuolinen kurssitarjonta.
Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen	Kurssitoivekyselyt, sähköiset kurssipalautteet
Hyvinvointi ja terveys	Monipuolinen liikuntakurssien tarjonta, avoimet etäyleisöluennot.

2.2 *Elinvoima*

- Positiivisen kuntakuvan edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen	Monipuolinen kurssitarjonta, viestinnän ylläpitäminen ja kehittäminen.
Tuki osaamisen kehittämiseen	Tarjotaan kursseja, jotka tukevat elinikäistä oppimista ja kehittymistä.

2.3 **Kestävyys**

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen	Uudet kurssit, kuten tuunauskurssi

MUSIIKKIOPISTO

2.1 **Kuntalainen**

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Monipuolisen vapaa-ajan mahdollistaminen	Järjestetään monipuolinen ja laadukas mahdollisuus musiikin harrastamiseen (muskarit, yksilöopetus, yhtyesoitto, musiikin hahmotusaineet) kaikenikäisille, ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Tuodaan kuntaan erikoisosaamista (pätevät taiteen perusopetuksen opettajat).

2.2 **Elinvoima**

- Positiivisen kuntakuvan edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen	Lasten harrastusmahdollisuudet ovat tärkeä veto- ja pitovoimatekijä erityisesti lapsiperheille. Tätä ajatellen on erittäin tärkeää pitää kiinni siitä, että musiikin harrastamista ohjaavat ammattitaitoiset opettajat. Musiikkiopisto-opetuksen säilyttäminen ja oppilaspaikkojen lisääminen, jotta mahdollisuuksia mm. yhteissoittoon voidaan vahvistaa.
Tuki osaamisen kehittämiseen	Lisäämällä oppilaspaikkoja ja kohdentamalla niitä esimerkiksi varhaiskasvatukseen, perusopetuksen tai vanhustyön työntekijöille, voitaisiin kehittää kuntalaisten osaamista.

2.3

Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen	Taiteen perusopetuksen tasolta toiselle etenevän opetuksen on todettu vaikuttavan positiivisesti mm. oppimiseen. Ohjatun harrastustoiminnan sosiaalinen vaikuttavuus ehkäisee syrjäytymistä. Opetuksen jatkuvuuden varmistamiseksi tulee huolehtia riittävästä resursoinnista oppilaspaikkojen ja tilojen suhteen. Uusi yhteistoimintasopimus ja sen "sisäänajo".

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

MUUT KOULUTUS- PALVELUT	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-82 364	-90 350	-92 230	-92 230	-92 230
Toimintakate	-82 364	-90 350	-92 230	-92 230	-92 230
Poistot					
Asukkaita	2 028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-39	-43	-45	-45	-45

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Musiikkikoulutus					
Oppilaita musiikkiopistossa	8,5	9	9	9	9
Oppilaita mus.leikkikoulussa	15	17	13	13	13
Musiikkikoulutus €/netto	17 048	17 300	17 500	17 500	17 500
Musiikkikoulutus €/as. netto	8,1	8,2	8,6	8,6	8,6
Kansalaisopisto					
Opiskelijoita	299	390	390	390	390
€/opiskelija	218	187,4	189	189	189
Opetustunteja	1 635	1 700	1 700	1 700	1 700
€/opetustunti	39,95	43,0	43,37	43,37	43,37
Kansalaisopisto €/netto	65 316	73 100	73 730	73 730	73 730
Kansalaisopisto €/as. netto	31,2	34,8	36,3	36,3	36,3

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

330 KIRJASTOPALVELUT

1. PERUSTEHTÄVÄ

Tiloiltaan, välineiltään ja ohjelmistoiltaan tasokkaiden ja ajanmukaisten kirjastopalvelujen tuottaminen kullekin asiakkaalle sopivalla tavalla. Avainsanoina ovat tiedonsaannin vapaus, ennakkoluulottomuus, yhteisöllisyys, osallisuus, luotettavuus, avoimuus ja tasa-arvo.

Museo ja kotiseutuarkisto ovat ajanmukaisin keinoin kuntalaisten saavutettavissa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 Kuntalainen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen	Kirjastojärjestelmän päivittäminen Aurorasta Quriaan. Asiakkaille tämä näkyy mm. nykyisen verkkokirjaston kehittämisenä, verkkomaksamisen käyttöönottona ja mobiilikirjaston uudistamisena. Valtakunnallisen e-kirjaston käyttöönotto vuonna 2024. Valtakunnallinen e-kirjasto tarjoaa samat aineistot kaikille siihen liittyneille kunnille. Näin ollen e-aineistojen saatavuus tasa-arvoistuu koko maassa.
Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen	Asiakaskyselyn toteuttaminen kirjaston palveluista ja toiveista vuonna 2024. Haetaan hankerahaa AVI:lta koulu yhteistyöhön (esim. Sanataidepajat) ja kehitetään luonnosteltua <u>vaka+koulu+kirjasto</u> suunnitelmaa. Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen eri toimijoiden kanssa.

2.2 Elinvoima

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Positiivisen kuntakuva edistäminen	Kirjaston palveluiden ja kokoelmien ajantasaisuus, uusi kirjastojärjestelmä ja sen tuomat lisäpalvelut ihmisille.
Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen	Seurataan, että miten yhden virkailijan vähentyminen vaikuttaa kirjaston tehtävien hoitamiseen.
Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen.	Osallistuminen valtakunnallisille kirjastopäiville kesäkuussa 2024 Kuopiossa.

2.3 Kestävyys

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen	Pitkäikäiset ja harkitut hankinnat Kirjaston lehtisalin kaappien ja hyllyjen uusinta investoinneissa. Lehtikaapit ovat alkuperäiset vuodelta 1984 ja ovat tulossa käyttöikänsä päähän.
Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen	Kirjastolle varataan 2,5 kk resurssi kesälomien sijaista varten. Aholan talomuseon "alasajon" aloittaminen - Tulevan "Museon" punainen lanka on "Elinkeino-museo" Kesän 2024 aikana museolla ei ole varsinaista aukioloaikaa ja aloitetaan esineiden lajittelu tavoitteena saada pieni määrä Elinkeino-Museoon sopivia näyttely esineitä. Vuoden aikana selvitetään mihin tilaan em. Pienoisnäyttelyä ja elinkeinomuseota voidaan alkaa kehittämään. Esineet voidaan varastoida tässä vaiheessa Aholaan. - Otetaan yhteyttä Kuopion kulttuurihistorialliseen museoon haluavatko he joitain esineitä kokoelmiinsa. - Varataan 2,5 kk resurssi museotyöntekijän palkkaamiseen, joka valmistelee museon muuttoa (esineiden listaus, kokoaminen ja pakkaus)

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

KIRJASTOPALVELUT	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	4 637	1 500	1 500	1 500	1 500
Toimintakulut	-224 216	-239 250	-265 850	-265 850	-265 850
Toimintakate	-219 579	-237 750	-264 350	-264 350	-264 350
Poistot	-20 239	-18 400	-22 500	-22 500	-22 500
Asukkaita	2 028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-108	-113	-130	-130	-130

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kirjastopalvelut					
Käynnit/asiakas	13,06	17	17	17	17
Lainat/asukas	14,16	15	15	15	15
Lainaaajien määrä	706	910	910	910	910
Lainaaajat/asukasluku %	33,69	40,5	40,5	40,5	40,5
Aukiolotunnit	5 121	5 229	4 773	4 773	4 773
henkilöstöllinen	1 613	1 632	1 606	1 606	1 606
omatoiminen	3 508	3 597	3 167	3 167	3 167
Aineistohankinta kpl	1 622	1 900	1 900	1 900	1 900
Aineistohankinta €/as.	19,16	21,3	21,3	21,3	21,3
Tilatut paperilehdet kpl	380	7 500	12	12	12
Verkkokäynnit	8 392	2,4	7 500	7 500	7 500
Chat-asioinnit		17			
Henkilöstö	2,4	15	1,87	1,87	1,87
Kulttuuripalvelut					
Kirjasto- ja kulttuuripalv. tapahtumat	110	95	700	700	700
Kävijät tapahtumissa	1 554	3 306	0	0	0
Kulttuuritoimen avustukset €	3 944	3 906	17	17	17
Avustetut järjestöt kpl	7	4	15	15	15
Museokäynnit /v	121	209	910	910	910
Henkilöstö	0,6	0,6	40,5	40,5	40,5

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

350 LIIKUNTATOIMI

1. PERUSTEHTÄVÄ

Liikuntapalvelujen tehtävänä on tukea kunnan asukkaiden hyvinvointia edistämällä liikunnan harrastamista, järjestämällä olosuhteita liikuntaan, tukemalla kunto- ja terveysliikuntaa sekä toteuttamalla yhteistyötä poikkihallinnollisesti sekä järjestöjen kanssa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Kuntalainen*

- *Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen*
- *Asumistarpeisiin vastaaminen*
- *Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen*
- *Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa*

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen ympäristön takaaminen	Esteettömyyden edistäminen liikuntapaikoilla; esimerkiksi katutaso tilojen etsiminen kuntosalille Kuntosalin laajojen aukiolojen mahdollistaminen sekä säännöllinen laitetestaus ja huolto
Monipuolisen vapaa-ajan mahdollistaminen	Viikoittaisia liikuntamahdollisuuksia pyritään tarjoamaan kaikille kohderyhmille: ikäihmiset, aikuiset, lapset ja nuoret sekä perheet Tilojen käyttöastetta ja kävijämäärää seurataan: <i>tilastointi</i> paljonko vakiokäyttövuoroja myönnetään kaudelle ja kuinka monta henkilöä niillä viikkotasolla on (vakiokäyttövuorohakemusta tehdessään varaajat ovat ilmoittaneet arvioidun kävijämäärän) Tarjotun ryhmäliikunnan kattavuutta seurataan: <i>tilastointi</i> paljonko ryhmiä järjestetään, kelle ne on kohdistettu ja paljonko niissä on kävijöitä Liikuntatilojen- ja palveluiden maksuttomuuden säilyttäminen Liikuntapaikkojen kaluston sekä välineistön päivittäminen ja huoltaminen; esimerkiksi latuverkoston opasteiden uusiminen kevään ja kesän 2024 aikana Kuntalaisten toiveiden ja kehitysehdotusten huomioiminen palveluiden laatimisessa ja toteutuksessa Liikuntapalveluiden <i>kielellisen saavutettavuuden kehittäminen</i> esimerkiksi ohjeiden, opasteiden, nettisivujen ja viestinnän kääntäminen tarvittaville kielille Erityisliikunnan saavutettavuuden parantaminen; esimerkiksi ohjauksen jalkauttaminen suoraan palvelukotiin ja ryhmäliikunnan järjestäminen etäyhteydellä kirkonkylän ulkopuolisille alueille

2.2 Elinvoima

- Positiivisen kuntakuva edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen	Monipuolisen liikunnan harrastamisen mahdollistaminen omalla paikkakunnalla Turvallinen ja vakiintunut liikuntapalvelumalli, johon on jätetty tilaa kehittämiselle ja kuntalaistoiveille Nuorten työllistäminen kesällä Mahdollisen liikunnan apuohjaajakoulutuksen toteuttaminen
Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen	Työhyvinvointiaktiiviteettien mahdollistaminen ja työhyvinvointitapahtumat Työhyvinvointipalveluiden tarjoaminen pienimuotoisesti myös mahdollisesti paikallisille yrityksille Lisä- ja jatkokoulutautuminen

2.3 Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen	Latuopasteiden uusimisprojektissa luonnollinen materiaalivalinta on puu ja niihin esimerkiksi polttamalla tehdyt tekstit
Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen	Turvallinen ja vakiintunut liikuntapalvelumalli, joka on kohtuullisen helposti omaksuttavissa alan ammattilaiselle ja jota on vaivatonta lähteä toteuttamaan Liikuntapalveluiden sijaisverkoston perustaminen ja tarvittaessa perehdyttämiskoulutus

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO- VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

LIIKUNTATOIMI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	6 456	11 600	12 000	12 000	12 000
Toimintakulut	-151 763	-155 000	-190 450	-190 450	-190 450
Toimintakate	-145 307	-143 400	-178 450	-178 450	-178 450
Poistot	-30 160	-14 900	-45 400	-45 400	-45 400
Asukkaita	2028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-72	-68	-88	-88	-88

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
- Liikuntahalli	90	90	90	90	90
- Nilakan koulun sali	62	60	50	50	50
Kuntosali					
Kuntosalimaksun maksaneita	0	0	0	0	0
Liikuntatoimen avustukset					
Liikuntatoimen avustukset €	5 661	6 000	6 000	6 000	6 000
Avustetut järjestöt kpl	4	6	7	7	7
Ohjattu toiminta keskim.					
Kunta h/viikko	20	20	20	20	20
Järjestöt h/viikko	30	40	39	39	39
Henkilöstö	1	1	1	1	1

*Kunnan ohjattu toiminta sisältäen loma-aikojen ja säännöllisen ohjauksen

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

250 NUORISOTOIMI

1. PERUSTEHTÄVÄ

Nuorisotoimi tarjoaa tilat, aikuisen aikaa ja läsnäoloa lasten ja nuorten kasvun tueksi.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä ja ohjata alle 29-vuotiaita koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella olevia nuoria yksilöllisesti heidän tarvitsemiinsa palveluihin hakeutumisessa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Kuntalainen*

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristö takaaminen	Tilojen aukiolo 2–3 kertaa viikossa Nuorten illat Keiteletalolla Yli kuntarajojen tehtävä yhteistyö Kansainvälinen nuorisotyö
Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen	Nuorisovaltuuston toiminta Yhteistyö ja tapahtumat kirjasto- ja kulttuuripalveluiden, liikuntatoimen ja VAKA:n sekä koulun tapahtumatyöryhmän kanssa Avustukset järjestöille Järjestöjen ja kuntayhteisön kannustus ja opastus kerho- ja yökahvilatoiminnan toteuttajiksi Nuorten ääni harrastuspaikkojen ja – mahdollisuuksien sekä asuinympäristön kehittämisessä

2.2 Elinvoima

- Positiivisen kuntakuvan edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen	Oppilaitosyhteistyö Nuorten työllistäminen kesällä Harjoittelupaikan tarjoaminen opiskelijalle, kuntoutujalle tai työttömälle Työllistymisen tukeminen etsivässä nuorisotyössä
Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen	Koulutuksiin, seminaareihin ja verkostoyhteistyöhön osallistuminen Työnohjaus Poikkihallinnollinen yhteistyö (työpari sosiaalitoimesta)

2.3 Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
<i>Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen</i>	Yhteiset matkat naapurikuntien kanssa

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

NUORISOTOIMI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	21 360	20 500	20 300	20 300	20 300
Toimintakulut	-71 131	-73 160	-66 900	-66 900	-66 900
Toimintakate	-49 771	-52 660	-46 600	-46 600	-46 600
Poistot	-1 653		-1 230	-1 230	-1 230
Asukkaita	2028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-25	-25	-23	-23	-23

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Nuorisotila					
Aukiolo h / vuosi	350	450	450	450	450
Asiakkaita	80	80	80	80	80
Kerhot					
Pidetyt kerhotunnit	90	130	70	70	70
Kerholaisia	30	40	30	30	30
Retket					
Retket kpl	4	5	5	5	5
Osallistujat	80	80	80	80	80
Tapahtumat					
Tapahtumia kpl	3	5	5	5	5
Osallistujia	300	300	300	300	300
Leirit					
Leirejä kpl	1	1	1	1	1
Osallistuneita	30	40	40	40	40
	4 160				
	1				
Avustukset					
Nuorisot. avustukset €	350 80	2 000	2 000	2 000	2 000
Avustetut nuorisojärjestöt kpl		4	4	4	4
Etsivä nuorisotyö					
Asiakkaat					
Yksilöasiakkaita	30	30	25	25	25
Sovitut asiakastapaamiset	80	100	90	90	90
Asiakaskäynnit	60	80	80	80	80
Moniammatillinen asiakasyhteistyö	10	40	20	20	20
Palveluohjaukset					
Palveluohjaukset yhteensä	50	70	40	40	40
Koulutuspalvelut	5	10	5	5	5
Työelämäpalvelut	5	2	2	2	2
Henkilöstö	1	1	1	1	1

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

370 VARHAISKASVATUS

1. **PERUSTEHTÄVÄ**
Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota lapsille laadultaan ja sisällöltään monipuolista ja hyvää opetusta, kasvatusta ja hoitoa huomioiden lapsen ikä, tuentarve sekä perheen palvelutarve.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 **Kuntalainen**

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen	Vaka-palveluiden tarjoaminen perheiden tarpeiden mukaisesti (vuorohoito). Opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeiden hyödyntäminen: Varhaiskasvatuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä Varhaiskasvatuksen koronaviruksen aiheuttamien vaikutusten tasoittaminen. Molemmilla hankkeilla saadaan palkattua lisätyövoimaa, jonka turvin voidaan pienentää ryhmäkokoja sekä huomioida tuentarve lapsilla ajoissa.
Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen	Huoltajien osallisuuden lisääminen vaka-palveluissa esim. määrärajoin toteutetut kyselyt huoltajille. Yhteenkuuluvuuden lisääminen perheiden tapahtumilla, yhteisillä juhlilla (joulu-kevätkuuhla, läheistenpäivä, kunnan tapahtumiin osallistuminen)
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa	Perhekerhon toteuttaminen yhdessä järjestöjen kanssa.

2.2 **Elinvoima**

- Positiivisen kuntakuvan edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Vakan toiminnasta viestiminen kunnan somekanavilla sekä vakan omalla instagram-tilillä.

	Käynnissä olevista hankkeista viestiminen.
Tuki osaamisen kehittämiseen	Työntekijöiden koulutuksien mahdollistaminen. Liikuntaleikkikouluohjaaja koulutus (koko henkilöstö), tiimimestarikoulutus (Mirka). Työnantajan joustavat mahdollisuudet kehittää työntekijän omaa osaamistaan ja etenemistä työuralla (työvuorollisesti huomioidaan mahdollisuus osallistua työn ohella esim. Sosionomiopintoihin).
Henkilöstön sitouttaminen	TVA-käytäntöjen sopiminen.

2.3 Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen	Puupolun hyödyntäminen toiminnassa (QR-koodit). Metsämörri-toiminta.
Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen	Kestävän kehityksen ajatus toiminnassa: materiaalihankinnat suoritetaan pitkäkestoista käyttöä ajatellen.
Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen	Päiväkodin lisäosan (Nappi) lunastaminen vuokrasopimuskauden loputtua syksyllä 2024

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

VARHAISKASVATUS	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	110 201	247 400	75 912	75 912	75 912
Toimintakulut	-955 235	-993 090	-971 550	-971 550	-971 550
Toimintakate	-845 034	-745 690	-895 638	-895 638	-895 638
Poistot	-12 923	-10 300	-14 000	-14 000	-14 000
Asukkaita	2 028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-417	-355	-441	-441	-441

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Päiväkoti					
Toimintapäivät vuodessa	365	365	365	365	365
*kokoaik. läsnäolopäivät	7 074	7 513	7 200	7 200	7 200
*osa-aik. läsnäolopäivät	1 376	1 276	1 800	1 800	1 800
Lapset/kokopäivähoito	17	35	40	40	40
Lapset/osapäivähoito	41	20	10	10	10
Perhepäivähoito					
Toimintapäivät vuodessa	0	0	0	0	0
*kokoaik. läsnäolopäivät	0	0	0	0	0
*osa-aik. läsnäolopäivät	0	0	0	0	0
Lapset/kokopäivähoito	0	0	0	0	0
Lapset/osapäivähoito	0	0	0	0	0
Kotihoidon tukea saavat					
Perheet keskim./kk	12	12	12	12	12
Lapset keskim./kk	12	12	12	12	12
Henkilöstö					
Päiväkoti (42 paikkaa)	17	18	14	14	14
Perhepäivähoito	0	0	0	0	0
Nilakan yhtenäiskoulu / esikoululaisten varhaiskasvatusryhmä					
Toimintapäivät vuodessa	260	260	260	260	260
*kokoaik. läsnäolopäivät	46	0	0	0	0
*osa-aik. läsnäolopäivät	1 330	1 310	2 400	2 400	2 400
Lapset/kokopäivähoito	1	0	0	0	0
Lapset/osapäivähoito	12	8	16	16	16

40 KUNNANHALLITUS

400 TEKNISET PALVELUT

1. PERUSTEHTÄVÄ

Teknisiin palveluihin kuuluvat kiinteistöt joiden, kuluja ei ole siirretty suoraan tietylle hallintokunnalle. Teknisiin palveluihin kuuluvat myös kunnan liikenneväylät sekä muut yhteiset alueet.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Kuntalainen*

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen	Kuntalaisten osallistaminen kunnan kehittämistyössä, kaavoituksessa, rakentamishankkeissa.
Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen	Investoinnit infraan ja kiinteistöihin.

2.2 *Elinvoima*

- Positiivisen kuntakuvan edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen	Yritysten toimintaedellytysten parantaminen teollisuusalueen kokonaisvaltaisella kehittämisellä.
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Kuntakuvaa kohentavat investoinnit kuten liikennemerkkien uusiminen.
Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen	Energiatehokkuuden tehostaminen rakennuksissa.

2.3

Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen	Puurakentamisen huomioiminen kaavoituksessa ja investoinneissa.
Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen	Investoinnit toteutetaan vastuullisesti ja suunnitellusti.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO- VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Hyvinvointialueiden toiminnan alkaessa 1.1.2023 siirtyi teknisten palveluluiden alle kiinteistöjä, jotka olivat aikaisemmin perusturvan puolella.

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

TEKNISET PALVELUT	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	176 551	678 138	640 847	640 847	640 847
Toimintakulut	-546 987	-799 001	-797 237	-797 237	-797 237
Toimintakate	-370 435	-120 863	-156 390	-156 390	-156 390
Poistot	-196 167	-355 000	-265 000	-265 000	-265 000
Asukkaita	2 028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-183	-58	-77	-77	-77

50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

500 (5010) RAKENNUSVALVONTA

1. PERUSTEHTÄVÄ

Rakennusvalvonta vastaa rakennushankkeiden lupien myöntämisestä ja valvonnasta sekä kaavojen toteutumisesta sekä rakentamisen neuvonnasta.

Kunnan ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisena toimii Keiteleen, Tervon ja Vesannon kuntien yhteinen ympäristölautakunta. Tulosalueen tehtäviä hoitaa ympäristölautakunnan alainen kuntien yhteinen ympäristönsuojelutarkastaja sekä kolme jokaisen kunnan omaa rakennustarkastajaa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Kuntalainen*

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen	Helposti saavutettava ja jouheva lupapalvelu. Lakisääteisten tehtävien hoitaminen. Palveluiden saavutettavuuden kehittäminen, sähköisen asiointijärjestelmän hankinta vuoden 2024 aikana.

2.2 *Elinvoima*

- Positiivisen kuntakuva edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
<i>Positiivisen kuntakuva edistäminen</i>	Rakennusvalvontatehtävien hoitaminen asiakaslähtöisesti neuvoen ja ohjaten. Rakennetun ympäristön maisemallisten arvojen vaaliminen lain asettamissa rajoissa.
Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen	Kiinteistörekisteritietojen ajantasaistaminen

2.3

Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen	Lakisääteisten tehtävien hoitaminen yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO- VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Rakennusvalvonnassa tulee jatkamaan vuonna 2024 määräaikainen rakennustarkastaja 50 % työajalla sekä määräaikainen toimistosihtööri 40 % työajalla.

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

RAKENNUSVALONTA	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	17 160	34 000	17 000	17 000	17 000
Toimintakulut	-136 000	-102 773	-113 216	-113 216	-113 216
Toimintakate	-118 840	-68 773	-96 216	-96 216	-96 216
Poistot			0	0	0
Asukkaita	2 028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-67	-33	-47	-47	-47

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS2026
Rakennus- ja toimenpideluvat	31	45	45	45	45
Luvat, ilmoitukset, rekisteröinnit (YSL)	1				
Lausunnot ja valvontakirjeet	42				
Tarkastukset	24				
Henkilöstö	0,6	0,9	0,9	0,9	0,9

50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

500 (5020) YMPÄRISTÖNSUOJELU

1. PERUSTEHTÄVÄ

Ympäristönsuojelun tulosalueeseen kuuluu mm. kestävän kehityksen tukeminen ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelun edistäminen, ympäristöneuvonta ja -valistuksen jakaminen, vesiensuojelun edistäminen ja valvonta, jäte- ja ympäristölupavalvonta sekä melun torjunta, ilman laadun valvonta ja vesihuoltolain mukaiset valvontatehtävät. Tulosalueeseen kuuluu myös maasto- ja veneliikenneasioiden valmistelu ja valvonta sekä maa-aineslain mukaiset tehtävät.

Kunnan ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisena toimii Keiteleen, Tervon ja Vesannon kuntien yhteinen ympäristölautakunta, Nilakan ympäristölautakunta. Tulosalueen tehtäviä hoitaa ympäristölautakunnan alainen kuntien yhteinen ympäristönsuojelutarkastaja sekä kolme jokaisen kunnan omaa rakennustarkastajaa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Kuntalainen*

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen	Lakisääteisten tehtävien toteuttaminen, palveluiden kehittäminen sopijakuntien kesken, sähköisten palveluiden kehittäminen

2.2 *Elinvoima*

- Positiivisen kuntakuvan edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Lakisääteisten tehtävien toteuttaminen, sujuvat lupakäsittelyt

Tuki osaamisen kehittämiseen	Henkilöstö osallistuu viranomaisten neuvottelu- ja koulutuspäiville, viranomaisten välisen yhteistyön vahvistaminen
------------------------------	---

2.3

Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen	Valistaminen, tiedottaminen ja näkyvämpi viestintä
Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen	Lakisääteisten tehtävien hoitaminen, ilmastosuunnitelman laatimiseen osallistuminen

3. **KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT**4. **TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026**

YMPÄRISTÖNSUOJELU	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	4 280	3 000	2 000	2 000	2 000
Toimintakulut	-42 121	-20 650	-23 306	-23 306	-23 306
Toimintakate	-37 841	-17 650	-21 306	-21 306	-21 306
Poistot					
Asukkaita	2 028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	-19	-8	-11	-11	-11

5. **TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT**

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Luvat, ilmoitukset, rekisteröinnit	1	7	1	1	1
Lausunnot	42	10	10	10	10
Tarkastukset	24	25	10	10	10
Henkilöstö	0,6	0,25	0,25	0,25	0,25

90 KUNNANHALLITUS

900 VESILAITOS

1. PERUSTEHTÄVÄ

Vesilaitos toimittaa puhdasta talousvettä toiminta-alueellaan asiakkailleen pohjavedenottamolta. Vettä myydään myös vesiosuuskunnille.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Kuntalainen*

- *Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen*
- *Asumistarpeisiin vastaaminen*
- *Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen*
- *Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa*

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen	Vesiosuuskuntien liittymisen mahdollistaminen kunnan vesihuoltolaitokseen. Vesilaitoksen toimintavarmuuden takaaminen ylläpidon ja investointien kautta.

2.2 *Elinvoima*

- *Positiivisen kuntakuvan edistäminen*
- *Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen*
- *Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen*
- *Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen*
- *Tuki osaamisen kehittämiseen*
- *Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen*

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
<i>Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen</i>	Taksojen paikkansa pitävyys ja aktiivinen talousseuranta.

2.3

Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
<i>Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen</i>	Lainsäädännön mukainen toiminta.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO- VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

VESILAITOS	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	226 029	222 184	240 500	240 500	240 500
Toimintakulut	-169 448	-162 630	-164 900	-164 900	-164 900
Toimintakate	56 581	59 554	75 600	75 600	75 600
Poistot	-55 394	-49 500	-70 500	-70 500	-70 500
Asukkaita	2 028	2 099	2029	2029	2029
€ / asukas netto	28	28	37	37	37

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kuluttajamäärä	1 660	1 660	1 660	1 660	1 660
Verkostoon pumpattu vesimäärä/m ³	110 576	110 000	110 000	110 000	110 000
Vesijohtojen pituus / km	72	72	72	72	72
Henkilöstö	1	1	1	1	1

90 KUNNANHALLITUS

910 VIEMÄRILAITOS

1. PERUSTEHTÄVÄ

Viemärlaitos johtaa toiminta-alueellaan syntyvät jätevedet jäteveden puhdistamolle. Puhdistamolle otetaan vastaan myös haja-asutusalueilla syntyviä sakokaivolietettä. Puhdistetut jätevedet lasketaan Nilakka-järveen.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 Kuntalainen

- Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen
- Asumistarpeisiin vastaaminen
- Osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kolmannen sektorin kanssa

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Hyvien peruspalveluiden ja turvallisen elinympäristön takaaminen.	Viemärlaitoksen toimintavarmuuden takaaminen ylläpidon ja investointien kautta.

2.2 Elinvoima

- Positiivisen kuntakuva edistäminen
- Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen
- Panostaminen pitovoiman vahvistamiseen
- Tuki monimuotoiseen yrittäjyyteen ja työpaikkojen monipuolistumiseen
- Tuki osaamisen kehittämiseen
- Henkilöstön sitouttaminen ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kuntatalouden tasapainosta huolehtiminen	Paikkansa pitävät taksat ja aktiivinen talousseuranta

2.3 Kestävyys

- Kiertotalouteen ja sen hyödyntämiseen kannustaminen
- Puun mahdollisuuksien hyödyntäminen
- Vastuullisen matkailun edistäminen
- Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen
- Toiminnan perustuminen jatkuvuuteen ja ylisukupolvisuuteen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Ympäristöstä ja ilmastosta huolehtiminen	Lainsäädännön mukainen toiminta

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-
VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2024 JA -SUUNNITELMA 2024–2026

VIEMÄRILAITOS	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	219 458	217 900	237 200	237 200	237 200
Toimintakulut	-169 994	-162 200	-176 850	-176 850	-176 850
Toimintakate	49 464	55 700	60 350	60 350	60 350
Poistot	-58 480	-57 000	64 000	64 000	64 000
Asukkaita	2 028	2 099	2 029	2 029	2 029
€ / asukas netto	24	27	30	30	30

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kuluttajamäärä	1 470	1 470	1 470	1 470	1 470
Käsitelty jätevesi- määrä / m ³	119 228	130 000	130 000	130 000	130 000
Vesijohtojen pituus / km	42	42	42	42	42
Henkilöstö	1	1	1	1	1